

מבית גילוי דעת קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

מבצע מיוחד

לזמן

אלול!

פרטים בדף הבא <<<

"אם יש משהו שהצלחנו להחדיר קצת בישיבה, זה שאדם צריך לשאול את עצמו מה הקשר שלו עם ה'. לפחות לשאול את השאלה הזאת. זהו."

שבעה להסתלקותו של הרב שניאור קץ זצ"ל ראש מוסדות 'נחלת ישראל'

- דיבורי תשובה
- טורים
- שיחת חברים

ראש השנה, ראש בראש

הרב אלחנן ניר מפרק את השנתיים שעברנו לשורות במחזור התפילה

מרדף נשמתי
ברחובות לונדון
מיכי יוספי

רק להפנות מבט
רחל שירה אזרד

התקיפה בקטאר:
באבוד רשעים רינה
הרב דני לביא

בדרך לכיבוש עזה
הרב יוסף צבי רימון
במכתב לחיילים

אלול בצבע
יום הולדת
עם הרב אייל ורד

מאלימה בתוכנית אל אול

ללמוד בכל יום שתי הלכות

קבלה טובה לשנה החדשה!

הפנינה פיונית
מבית פניני הלכה

ארכיון ספרות
אלא אלול
סיקו

ביאורי הרב עדין אבן-ישראל למאמרי אדמו"ר הזקן

הספר שיעניק לך חיות חדשה באלול-תשרי

חדש

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

בית הוצאה לאור לספרות חסידיית

אחד עשר מאמרים מליקוטי תורה לחודש אלול, ראש השנה, שבת שובה, יום הכיפורים, סוכות ושמחת תורה עם ביאור בסגנונו החי והייחודי של הרב אבן-ישראל (שטיינזלץ)

להשיג בחנויות הספרים ובאתר ספרי אור החיים

אורות ישראל
מכללה אקדמית לחינוך
מייסודן של מכללת פורשת יעקב רחובות
ומכללת אורות ישראל אלקנה
קמפוס פורשת יעקב

היכן לומדים?

התשובה באורות

לימודים ברמה גבוהה ✓
במסגרות היברידיות ומאפשרות ✓

פטור מדמי רישום

← לנרשמים עד לתאריך ד' בתשרי 26/9 ובכפוף לתקנון

מבצע לחודש הקרוב בלבד!

שנה אחת בקמפוס!*

בית הספר המוביל ללימודי תואר שני M.Ed.

שליחות חינוכית משמעותית

הכשרה מקצועית איכותית

סביבת לימודים תומכת

ייעוץ חינוכי

גברים: יום א' 16:00-22:15 // נשים: יום ב' 16:00-22:15

ניהול וארגון מערכות חינוך

גברים: יום א' 16:00-22:15 // נשים: יום ג' בוקר 9:00-15:20 | ערב 16:00-22:15
אשכול קורסים יחודי במינהל ופדגוגיה לגיל הרך

כהערכה על פועלכם מכללת 'אורות ישראל' מעניקה מלגה על סך 2,000 ₪ למשרתים מעל 60 יום** בנוסף מתווה הקלות מיוחד לזכאים.

מילואימניקים, אוהבים אתכם!

אפשרויות מימון ומלגות לזכאים (החזרי שכ"ל ומענקי שעות / קרן שכ"ל / הסתדרות וארגון המורים / מלגות דיקן וכו')

צבי שטיינמן 3, רחובות | חפשו בגוגל "תואר באורות רחובות" 1-800-500-210 | harshama@orot.ac.il

תואר ראשון: 052-4004545 | תואר שני: 052-5001313

*הלימודים יתפרסו על פני 3 סמסטרים בקמפוס (ייעוץ חינוכי - סמסטר רביעי) ** בכפוף לתקנון, אין כפל מלגות

נשמה יהודית, לך תבין

שלום חברים, רציתי הפעם לפתוח בדיבור של רבי נחמן שהיה אומר בשם הבעל שם טוב: "אוי ואבוי כי העולם מלא מאורות וסודות נפלאים ונוראים, והיד הקטנה עומדת בפני העיניים ומעכבת מלראות אורות גדולים". לכל אחד מאיתנו יש געגוע מיוחד ונפלא לראות ולקבל אורות וסודות, להבין מה הדברים טומנים בחובם. כשאנחנו רואים את המציאות רק בהיבט החיצוני שלה, זה תפל ומשעמם. וכשאנחנו פוגשים את המציאות בממד הפנימי שלה, יכול לבוא גילוי גדול. הנה למשל פירוש פנימי נאה. אתם ודאי מכירים את דברי חז"ל "מת בערב שבת - סימן יפה לו". הפשט של המילים הוא שאם יהודי הלך לעולמו בגיל זקנה ושיבה טובה ביום שישי אחר חצות ונקבר, יש לזה משמעות חיובית. אבל בשם הבעל שם טוב מפרשים: כשאתה בא להיכנס לשבת שהיא אור גדול ומיוחד, תעשה איזו הכנה ראויה. "מי שמת בערב שבת" - הכוונה שהוא ממית ומכלה את ענייני העולם הזה, הוא סוגר את הטלפון, נועל את הדאגות, ומאכסן בצד את כל הדברים הלא פתורים, ובכך מכין את עצמו לקבל את האור הגדול של שבת, אז "סימן יפה לו".

שלו עצובה והוא רוצה לשמח אותה - למרות שהוא עדיין כל כך בהתנגדות - אז הוא רושם בוויז עור כתובת והם נוסעים לעוד נקודה בלונדון, אבל גם שם בית הכנסת חשוך...

האבא מוצא את עצמו יושב במכונית ושואל בקול: "מה נעשה?...? הבת הייתה כל כך עצובה." "אבא, כל כך רציתי לשמוע תקיעת שופר!..." פתאום הם רואים שברחוב עובר יהודי עם כיפה, האבא מיד יצא מהרכב ואמר לו: "בבקשה, תגיד לי היכן יש בית כנסת שאפשר לשמוע עכשיו תקיעת שופר?" "האיש הסתכל עליו והשיב: "כבר מאוחר מדי... זה אכן היה לפני שעה, במוצאי הצום". היהודי ראה שפניו של האבא ממש נתכרכמו, אז הוא אמר לו: "אתם יודעים מה? יש לי שופר בבית ואני גר לא רחוק מכאן, בואו אליי הביתה ואני אתקע לכם בשופר!"

אגב, בשלב הזה כדאי להעיר שהדבר המעניין הוא שתקיעת השופר במוצאי יום הכיפורים היא לא ממצוות היום, אבל חלק מהסוד של עם ישראל הוא שלפעמים הדברים הללו שנראה לנו שאין בהם איזה גילוי מיוחד - הנשמה היהודית מתעוררת על ידם, וכמו שפתחנו בשם הבעש"ט שהעולם מלא מאורות וסודות נפלאים, וכדאי לנו להכין את עצמנו לקבל אותם.

בכל אופן, זה היה רגע של עת רצון, וכך - למרות שלא הייתי שם, אני מרשה לעצמי להוסיף בשם החירות הספרותית - הילדה אמרה לאבא שלה: "כן, כן, כן, אבא! בוא נלך אליו לשמוע את השופר". אולי היא רצתה לספר למורה שהיא באמת הייתה בתקיעת שופר, וכך הם הלכו איתו הביתה - אבא וילדה ישראלים, מה שנקרא במירכאות "חילוניים" ו"רחוקים", לביתו של יהודי דתי זר, ממש נגד כל הנימוסים האנגליים...

המעניין הוא שתקיעת השופר במוצאי יום הכיפורים היא לא ממצוות היום, אבל חלק מהסוד של עם ישראל הוא שלפעמים הדברים הללו שנראה לנו שאין בהם איזה גילוי מיוחד - הנשמה היהודית מתעוררת על ידם

השליחה משמיים

בדרך היהודי אמר להם שיראו איזו השגחה פרטית זו הייתה. מוצאי יום כיפור זה בדרך כלל לא זמן להסתובב בחוץ, אנשים יושבים בבית ונחים מהצום, מתחילים לבנות את הסוכה או נפגשים לקידוש לבנה אחרי שאכלו ושתו קצת. הוא לא תכנן כלל לצאת החוצה, אבל בגלל סיבה צדדית הוא היה ברחוב וכך הם נפגשו.

תכלס, הם באו אליו הביתה, הוא תקע להם בשופר והילדה הייתה מאושרת, ומאז החלה להיסדק ההתנגדות של האבא לקשר שלו אל היהדות. תקיעת השופר בקעה את הלב היהודי שלו, השילה את הקליפה המסתירה, ואט אט הם מצאו את דרכם ליהדותם.

הידיד שלי מלונדון, שמנהל את הקהילה התורנית לישראלים, סיפר לי בהתפעלות שכיום אותו אבא הוא מהפעילים הבולטים ביותר בקהילה, והמשפחה שלו משתתפת בכל הפעולות שלהם. והכל בזכות המורה הגויה, השליחה משמיים, שסיפרה לילדים בבית הספר הבינלאומי שיהודים תוקעים בשופר במוצאי יום הכיפורים... לחיים, חברים יקרים! שנוכה לדבוק בדרך הבעל שם טוב, שנדע שבכל דבר יש אורות וסודות נפלאים, כולל כמובן בכל יהודי שאנחנו פוגשים. וגם אם אנחנו עוד לא רואים ולא יודעים איזה אור ואיזה סוד טמון כאן, נישא תפילה: "ריבונו של עולם, זכה אותי שהבעל שם טוב יאיר לי את האור והסוד שכתוך המתרחש לפניי, באדם העומד מולי, בדברי התורה שאני לומד". ואז משהו מתרחב בלב כשהוא פוגש את האור והסוד שכל כך התגעגע אליהם. לחיים לחיים.

אחרי השופר, ברחובות לונדון

כאמור, הדבר העיקרי שלימד אותנו הבעל שם טוב זה לראות את הדברים בפנימיות שלהם, ובין השאר לראות את הפנימיות של יהודים.

תשמעו סיפור מפעים שסיפר לי ידיד שמנהל בית תורני ליהודים דוברי עברית בלונדון. אחד המקורבים בקהילה סיפר לו איך הוא התחיל להתקרב ליהדות דווקא שם, בנכר. הוא עשה רילוקיישן - ירד מהארץ אחרי שמצא מקום עבודה בלונדון - ואמר לעצמו: אני מתנתק מישראל, לא רוצה שום קשר - לא לישראל, לא ליהדות ולא ליהודים. בהמשך לכך, הוא רשם את הילדה שלו ללימודים בבית ספר בינלאומי שאין בו כמובן שום דבר של יהדות.

כעבור זמן, יום כיפור התקרב. המורה של הילדה, שכנראה רצתה להיות קצת פלורליסטית, שאלה בשיעור: "האם יש כאן בכיתה מישהו יהודי?" הבת שלו הצביעה ואמרה: "אנחנו לא יהודים, אבל אנחנו ישראלים". אז המורה אמרה לה "כן, כן...". כלומר, כשהגוי מסתכל עליך, זה לא מעניין אותו באמת אם תקרא לעצמך 'יהודי' או 'ישראלי' - בכל מקרה "שם ה' נקרא עליך".

ואז המורה אמרה לכולם: "עכשיו מגיע יום כיפור שזה יום מאוד קדוש ליהודים, ובסוף היום הם נוהגים לתקוע בשופר" - זה מה שהיה לה להגיד על יום כיפור; לא צום ולא תשובה ולא מחילה ולא כפרה, אבל כנראה זה מה שהיא ידעה. הילדה ששמעה את הדברים, התעורר בתוכה רצון בוער לשמוע את תקיעת השופר במוצאי יום כיפור. אבא שלה, לעומת זאת, ממש לא היה בכיוון... זה היה הדבר האחרון שהתאים לו. הוא לא אהב את העניין, אבל מצד שני הוא רצה למלא את מבוקשה ולהרגיע אותה, בפרט שהיא הזכירה את זה שוב ושוב...

תכלס, יום כיפור הגיע, האבא מסתכל בלוח השנה ובודק בוויז איפה יש בית כנסת בסביבה שלהם, זאת לאחר שבמשך התקופה הראשונה לשהותם בלונדון הוא לא רצה שום קשר עם בית כנסת ועם יהודים. הוא נוסע עם הבת שלו לבית כנסת הראשון שהוא מצא באזור, הם מגיעים והמקום סגור וחשוך. הוא רואה שהבת

איש "אֵשֶׁר רוּחַ בּוֹ"

(במדבר כ"ז, י"ה

"

מכללת אורות ישראל מזמינה אתכם להיות סטודנטים מובילים בתוכנית ייחודית למנהיגות וקהילה התכנית מקנה תואר שני M.Ed במקרא וספרות חכמים

בית מדרש לליבון סוגיות תלמודיות חינוכית

"גדול שימושה יותר מלימודה" מכגשים עם גדולי ישראל בתורה והנהגה

ליווי וכתובת מהלכים תורניים חינוכיים ממקורות היהדות

התמודדות הלכתית רבנית עם עולם הטכנולוגיה

מכגשי העצמה והעשרה במגוון תחומים

בואו ללמוד בתכנית ייחודית ששואפת גבוהה

התוכנית בשיתוף מכללת אורות ישראל והפיקוח על רבני בתי הספר במשרד החינוך
התוכנית מתאימה לכל מי שרואה את עצמו ברבנות קהילה, בתי ספר והובלת ארגונים חינוכיים

לימוד משולב (היברידי) • מכגשי בתי מדרש • מכגשי זום
• ימים מרוכזים • שיח עמיתים

מלגה
משמעותית
לנרשמים

ימי רביעי
אחה"צ

משך הלימודים: שנה אחת בקמפוס
(שלושה סמסטרים)

Google חפשו ב- @f
'תואר באורות באלקנה

קמפוס אלקנה

לפרטים והרשמה:
052-4295209 | 03-376-3767

<<<

פנים בפנים

לך אָמַר לְבִי

עבודת אלול תשרי // רחל שירה אזרד

של תשובה". התשובה היא קלה, וקרובה, ונמצאת! "לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא". זה ממש קרוב!

אז אם זה קל, וקרוב, כנראה אפשר לעשות זאת גם בכמה דקות – גם בדרך אל, וגם בדרך מ, גם בשנה כזו או בשנה אחרת, גם אם הגוף לא בבית המדרש, וגם אם התרחקתי שנים מתקופת הישיבה והלימוד או האולפנה או המדרשה. התשובה תמיד קרובה. התשובה תלויה בפנים!

או בלשון היקרה של בעל התניא (לקוטי תורה):

אך הענין הוא, כי ענין התשובה הוא להשיב פנים בפנים אליו יתברך, כי הלא התשובה הוא לשוב ולהתקרב אליו יתברך. ולכאורה לא שייך לשון זה לגבי הקב"ה, דכתיב ביה "את השמים ואת הארץ אני מלא". ולמה צריך לשוב ולהתקרב אליו יתברך? ובמה נתרחק?

אלא הענין הוא כמשל ב' בני אדם שעומדים זה אצל זה, רק שחוזרים עורף זה מזה – אין לך ריחוק גדול מזה, ואין קירוב אלא בהחזרת פנים אל פנים.

שני אנשים שעומדים אחד ליד השני, גב לגב, הם רחוקים שאין לתאר. אם כל אחד מהם יצעד קדימה כדי להיפגש, הם יצטרכו ללכת את כל כדור הארץ... אבל אם הם יסתובבו אחד לשני, יפנו פנים לפנים, הם הקרובים ביותר. בעל התניא שואל: איך יכול להיות שהתשובה היא לחזור אל ה' יתברך? הרי הוא נמצא בכל מקום! לחזור לאן? וכי יש מקום שבו הוא לא נמצא?

אלא שאת הפנים שלנו צריך להחזיר כדי שנוכל לפקוח עיניים ולראות, לסובב פנים ולהכיר, לפתוח את הלב ולהרגיש. הכל כאן. אבל הלב – כאן? הפנים – כאן? הפנימיות כאן?

רק להסתובב

זו התשובה. להרים פנים אל מי שמביט בנו בכל עת. לך אמר ליבי בקשו פני, את פניך אבקש. אני רוצה להיות פנים בפנים! אני רוצה להרגיש את פנימיות הלב של העולם. לא רוצה להרגיש בחוץ. אנחנו רוצים את הפנים, את פנימיות הדברים.

וזה, אף פעם לא נמצא 'שם'. כדי להרגיש ולהיות, צריך להיות כאן. להיות נוכחים, לחוות את מה שנמצא. להאמין שכבודו מלא עולם והוא נמצא בכל מקום, והוא לא צריך שאני אלך לשום מקום כדי להאיר אלי פנים. יש גם כאן ממש הארת פנים שאין לתאר! אבל איפה הפנים שלי?

זה כל כך קל דווקא כשאנחנו לא מחפשים שזה יהיה משהו אחר. אחד החידושים העצומים של הבעל שם טוב, המחייה של אלול, הוא ההבנה שכל אחד יכול להיות קרוב לה'. הוא הזכיר והעיר בלבבות את האמת הפשוטה שקרבת ה' לא שייכת רק לבית המדרש. היא פה. כל אחד ואחת מאיתנו, בתוך החיים שלו, יכול לחוות חיים שיש בהם טעם, שיש בהם אור ונעימות ויש בהם שמחה וטוב. בכל מצב בחיים אפשר להחזיר את הפנים שלנו.

אבל קודם כל צריך להאמין שה' יתברך נמצא בכל מקום, בכל נפתול מנפתולי החיים ובכל נדבך בנפש. לית אתר פנוי מיניה. אם אסק שמים – שם אתה, ואציעה שאול – הנך. אחרי שאנחנו מבינים את זה, אנחנו מתחילים לחפש קרוב. לבקש את הצעד הבא, את הדרך שיוצאת מתוך החיים עצמם.

כשאנחנו מבינים שאלול פותח לנו דלת להארת פנים, פנינו המבושות מעיזות לצאת ולהרים עיניים ולפגוש עיניים אוהבות. להאמין שיש בפנימיות החיים הארה גדולה, ויש איך לחיות את הכאן והעכשיו שלנו, מחובר ושייך למקור. זה לא רחוק!

בכל בוקר מחדש אנחנו מזכירים לעצמנו. לך אמר ליבי. בקשו פני, את פניך אבקש. כן, גם ברגע הזה. לא צריך לעשות סיבוב של כל העולם. רק להביט איפה אני מפנה עורף לחי החיים – ולהסתובב. ■

כבר עברנו חלק נכבד מאלול, ואל הלב עלולה להתגנב תחושה של 'מי שעלה על הרכבת – זכה', אבל מי שלא... ואם לא עלינו? מול המקום הזה בדיוק, אנחנו רוצים להעיר ולעורר את הלב שוב. מסופר על צדיק שכל רגע של אלול היה כל כך יקר בעיניו. תלמידים שהתלוו אליו בדרך לבית הכנסת שמעו אותו מעורר את ליבו באמירות חוזרות ונשנות. ראש השנה כבר קרב, וכיוון שגם הם רצו להתחזק היטו אוזן לשמוע מה הוא אומר, והנה שמעו אותו קורא אל ליבו – "אלווול, אלוול".

תמהו המלווים: מה יש להתחזק בידיעה על אלול, כאשר עוד רגע היום הגדול נכנס, ראש השנה?

אמר להם הצדיק: כל עוד אלול כאן, המלך בשדה לידי, ואני לא רוצה לאבד את גודל ועוצם קדושת הרגעים הללו.

מהי, ובכן, העבודה של אלול, כזו שניתן לעשות גם בכמה דקות של הליכה בדרך לבית הכנסת?

אנחנו רוצים לשוב. הימים הללו, ימי הרחמים, הם אותם ימים שבהם משה רבנו עלה להר סיני, ובסופם נעשתה מחילה, ויאמר ה' סלחתי כדברך. אלו ימים של מחילה וקרבה ורחמים. של התעוררות אהבה אחרי ריחוק שנוצר. אבל דווקא בימים גדולים כאלה אנחנו עלולים להרגיש שהתהליך מפרך, והמרחק גדול, ואיך נצליח לשנות, ומי יכול, וגם שנה שעברה...

אומר הרב קוק: "עיקר הנפילות באות מפני שאינו מאמין בקלותה

חוויה יהודית

הושענא רבה ושמחת תורה

עם חוויה יהודית
זו מסורת של שמחה

מלון ניר עציון

למרגלות הר הכרמל

ימים ראשון-שלישי • כ"ב תשרי • 12-14/10/25

שיעורים, התוועדויות והמוון שמחה

הרב יאיר כלב, הרב ניר ונעמה מנסי,
הרב עמרם מויאל

לפרטים ולהרשמה

058-4217770

"שערי שמים פוח..."

מדרשת בית אל פותחת את שעריה
ומזמינה אותך, להתמלא, להתחבר לעצמך, להתחדש
ולהכיר מקרוב את המדרשה

יום שלישי כ"ג אלול
בבית הכנסת "עוד יוסף חי", בית אל

התכנסות וכיבוד	8:45
"לדוד ה' אורי וישעי" // הרב שלמה יוסף וייצן	9:00
"לולא האמנתי" // הרבנית פנינה רותם	10:00
"י"ג מידות הרחמים" // הרבנית בת שבע כלאב	11:00
תשובת אלול במשנת האדמו"ר מפיאסצנה // הרב ידידיה הכהן	12:00
הקשר עם ה' // הרבנית הודיה עטיאס	12:30
השלם שבשברי הלוחות // הרבנית אסתר שיבר	13:15

עלות: 35 ש"ח-הרשמה מוקדמת | 45 ש"ח-הרשמה ביום העיון
לנרשמות למדרשה הכניסה חינם!

לתשלום
ליום העיון

לפרטים - על מדרשת בית אל
שילוב סטודנטיות ממכללת אורות/ בנות ש"ל/ לימוד תורה לשמה
הרבנית הודיה עטיאס - 054-4778882

בקשר לצדקה

פאדיחות!

אז הוא סלח, אז מה?
בסוף יש בינינו משהו.

"כן. תודה. כמו שאתה יודע, תקופה די ארוכה שאול מועלם ואני לא ממש הסתדרנו."
"האמת שהיה קשה לפספס את זה, לא רבתם בלחישות אתה יודע."
"מביך".

"נכון, למרות שמסתבר שכל אחד מאיתנו היה יכול להיות בדיוק באותו מצב. כולנו בני אדם. אבל רצית משהו, מה זה היה?"
"האמת שאחרי שנגעתי לו ברכב הרגשתי ממש לא טוב והבנתי שכאן צריך לעצור. בקיצור, ארזתי את שאריות הכבוד שנשארו לי והלכתי אליו הביתה לבקש סליחה. זה לא היה קל, אבל אחרי שיחה ארוכה שבה הסדרנו בינינו את העניינים הוא סלח לי. בתחושה שלי הוא סלח לגמרי, עד מצב שהוא לא מתכוון להזכיר את העניין הזה שוב."
"איזה יופי! זו ממש גבורה מה שעשית. הלוואי שגם אני הייתי מסוגל לוותר ככה על הכבוד שלי. למרות המעשה הגדול הזה אתה נראה לא משהו, מה יושב עליך?"

"תראה הרב, אמנם מועלם סלח לי לגמרי, אבל בסוף היה אירוע מאוד מאוד לא נעים וגם אחרי שהוא סלח אני מרגיש חוסר נעימות מולו. בסוף הייתי רוצה שנוכל לחזור להיות שכנים טובים ולהשאיר את האירוע הלא נעים הזה מאחורינו. הבעיה היא שאני לא יודע איך לעשות את זה."
"איזו מחשבה מיוחדת."

האמת היא שאתה נוגע בנקודה ממש חשובה. יהודי שעבר עבירה חס ושלום חוזר בתשובה. עיקר התשובה היא לקבל על עצמו לחזור להיות עבד של ה', והווידוי ובקשת המחילה הופכים את התשובה לשלמה. אחרי זה ה' סולח לגמרי ולא יבוא עם היהודי בחשבון על החטא הזה ביום הדין. אבל גם אחרי התשובה ברור שיש עדיין תחושה לא נעימה שמשוהו כאילו 'יושב' בינינו. כמו אדם שעשה למלך משהו לא מתאים, גם אחרי שהוא ריצה את המלך הוא שולח איזו מתנה כדי לסגור את הסיפור.

בדורות הקודמים תעניות היו דרך טובה ל'נקות את השולחן', יהודי היה מתענה ובזה מחזיר את המצב לקדמותו. בדור שלנו צדיקים לימדו אותנו שגם אם ליחידים עדיין מתאים להתענות אבל לרוב האנשים תעניות הן לא הדרך הנכונה."
"אז מה עושים?"

"משקיעים בצדקה. אותם צדיקים שאמרו לא להתענות האירו את עינינו בגודל מעלת הצדקה וביכולת שלה ליצור קרבה מחדשת. הצדקה היא בעצם רפואת הנפש ולכן אפשר לתת אותה בהידור, גם מעבר לכללים ה'רגילים' שכתובים בספרים, כמו שאנחנו משקיעים סכומים גדולים ברפואת הגוף שלנו."

"אז מה הרב מציע לי בסיפור עם מועלם?"

"נראה לי שהעיקרון שנכון בקשר מול ה' יהיה שייך גם כאן. תקנה למועלם מתנה יפה, משהו שיפתח לו את הלב, ותראה אילו דברים יפים יכולים לקרות מהמחווה הזו - קשר מחדש."

"אתה חתיכת מנוול, עשר פעמים מגיע לך שידפקו לך את הרכב!"
"שידפקו לי את הרכב? אתה דפקת לי את הרכב! נבלה!"

"מיליון פעם אמרתי לך לא לשים את הרכב שלך בחניה שלי. נכון או לא? ובפעם האחרונה גם הזהרתי אותך. בחרת לא להקשיב? בעיה שלך."

"בחניה שלך? עשר שנים אני חונה בחניה הזאת ואף אחד לא אמר לי כלום. הגעת לכאן לפני חודש והחלטת שאתה בעל הבית. חכה חכה אני עוד אראה לך מה זה."

"אין בעיה, אני מחכה. הדפיקה של הרכב היא רק ההתחלה. לא כדאי לך להתעסק איתי. החניה הזו רשומה על שמי ואם הרכב שלך יחנה שם עוד פעם אחת אתה יכול להגיד לו להתראות."

"יעקב, מה זה הצעקות מלמטה, שוב הסיפר הקבוע?"

"כן. זה וייס ומועלם עם החניה. יש לך דיבור עם הנשים שלהם שאולי יכולות לעזור להם לצאת מהפלונטר?"

"כבר ניסיתי. הנשים שלהם ממש נחמדות, תמיד נעימות ומאירות פנים אבל לא נראה שזה הכיוון."

"זה באמת קטע, כי כל אחד מהם הוא בן-אדם לעניין. את יודעת שוייס סידר לי שבוע שעבר את התקלה ברכב וממש לא הסכים לקבל תשלום, גם אחרי שדחפתי לו הוא החזיר את הכסף עם כזה חיוך של טוב לב."

ומועלם כבר שנים הם השכנים הכי חביבים בבניין."

"אז מה הסיפור?"

"לא ממש הצלחתי לעקוב והסיפור גם לא ממש משנה, בסוף בני אדם לא תמיד צריכים סיבות טובות כדי לריב."

"אז מה, עכשיו כל יום צעקות?"

"לא יודע מה להגיד לך. מכאן זה נשמע רע ממש."

"ערב טוב הרב יעקב, איך אתה מרגיש?"

"ברוך ה' דוד, מה שלומכם?"

"ברוך ה'. הרב, אולי יש לך כמה דקות?"

"האמת שכן. רוצה לשבת כאן על אחד הספסלים?"

עמותה למניעת
התבוללות
בקרב יהודים

רגע לפני התחדשות,
כשכולנו מחפשים תשובה,
יש מי שחוותה "ימים נוראים"
ומצאה את הדרך חזרה...

כשהלב מבקש תשובה

דומה

ההתחלה הוורודה והמבטיחה,
הניתוק מהסביבה ומהמשפחה,
האיומים והפחד המשתק -
ועד לשיבה הביתה
הרצאה שמעניקה זווית
מבט אחרת והמון כוח!

**מפגש אישי עם צעירה
שנחלצה מקשר מסוכן
ומביאה אל הקהל
את הסיפור שלה:**

להזמנת הרצאה: צופיה 053-3479274

פאזל של גאולה

בדרך לכיבוש עזה: מכתב חיזוק מבית המדרש הרב יוסף צבי רימון

לא ראינו מאז ימות השואה. 251 איש נחטפים באכזריות. באותו יום החל הנס הראשון, הגדול ביותר: עם ישראל התאחד! התגייסות של 130% למילואים. נס שני: היו לנו פוגרומים בכל ההיסטוריה. זו הפעם הראשונה שבאותו יום של הפוגרום אנחנו זוכים להגן על עצמו. נס שלישי: אנחנו יודעים כיום, על פי מסמכים שנחשפו, כי התכנון היה שתבצע התקפה במקביל של חמאס וחיזבאללה, ואליה יצטרפו גם הערבים ביו"ש, סוריה ואיראן. קשה לדמיין מה היה קורה אילו התכנית הייתה יוצאת לפועל. ב"ה הם לא הצטרפו (ולא ברור מדוע). נס רביעי: החמאס תכנן להגיע עמוק בתוך ישראל ולהרוג עשרות אלפי יהודים. ב"ה הוא לא הצליח בכך (בין השאר בשל היותו שטוף זימה, שלכן "נתקע" בנובה).

פרק ד': נפילתו הפלאית של חיזבאללה

חיזבאללה איים על קיומה של מדינת ישראל. תכניות המלחמה דיברו על אלפי הרוגים, על קריסה של תשתיות החשמל והתקשורת. גם החיילים חוו שנה קשה. הם בצפון הסתתרו בין העצים, נעו בחשכה כדי לא להיחשף. והנה, בתוך החשכה הזו, סמוך לראש השנה התרחש הנס הגדול: נס הביפרים.

מכה אחת, שהחלה בפעולה מבריקה של המוסד, שיתקה לחלוטין את מערכות התקשורת של חיזבאללה. אלפי מפקדים ומחבלים נפגעו, והארגון כולו נכנס לפאניקה. יחידות שלמות איבדו קשר עם הפיקוד. צה"ל הצליח בתוך כמה שבועות לחסל את נסראללה ימ"ש ועוד 80% אחוזים מכל המפקדים הבכירים של חיזבאללה, וגם להשמיד את רוב המנהרות והתחמושת שלהם.

ראיתי את הנס הגדול והשתוממתי. חיסלנו את חיזבאללה שהיווה איום קיומי על מדינת ישראל. כעת - חשבתי - צריך להשיב את החטופים, לחסל את החמאס ולסיים את המלחמה. לא ידעתי שמחר הולך להיות פרק ד'.

פרק ד': נפילת סוריה

מיד לאחר הפסקת האש עם לבנון (חיזבאללה) החלו המורדים בסוריה לפעול להפלת משטר אסאד, ותוך 12 יום הפילו את המשטר. באותו יום - נס נוסף. ראש הממשלה מחליט לצאת למבצע אמין: "חץ הבשן". צה"ל יוצא למבצע להשמדת הצבא הסורי. תוך יומיים מצליח צה"ל להשמיד את יכולות הצבא הסורי ללא אף נפגע שלנו. אין תקדים היסטורי לדבר שכזה.

כששמעתי דברים אלו, שוב חשבתי לעצמי: חיסלנו את חיזבאללה וכעת את סוריה, שהיוו איום קיומי על מדינת ישראל. כעת צריך להחזיר את החטופים, להכניע את החמאס ולסיים את המלחמה. לא

חיילים יקרים,

לפני כשנתיים אירע הפוגרום הנורא. איבדנו כ-1,200 אנשים, נשים וילדים, חיילים ואזרחים שנרצחו באכזריות שאין לה שיעור. 251 אנשים נחטפו, וחלקם עדיין מוחזקים בתנאים קשים מנשוא. משפחות שלמות, של חללים ושל פצועים, מתמודדות עם שכול וכאב יום-יומי.

אבל בתוך כל הכאב העצום הזה, צריך לעתים לעצור ולראות את הגודל. הגודל איננו מבטל את הכאב, אולם מי שאיננו רואה את הגודל לא יכול להתמודד עם הכאב.

הנס שלנו מזכיר את מגילת אסתר. גם שם האיום היה מול שליטים בפרס. גם שם רצו לכלות אותנו. אולם הנס שלנו גדול יותר. הגמרא במגילה יד. מסבירה שלא אומרים הלל בפורים כי נשארנו בחו"ל, וב"ה אנחנו בארץ ישראל. הגמרא מוסיפה שגם לאחר הנס היינו עבדי פרעה, וב"ה אנחנו בארץ ישראל ותחת שלטון ישראלי.

הגמרא אומרת טעם נוסף: קריאת המגילה היא במקום הלל. מדוע? מסתבר שבנס טבעי צריך לקרוא את כל פרטי הסיפור כדי לדעת שמדובר בנס. אחרת יאמרו שכיוון שאסתר הייתה מלכה והייתה יהודייה, היא הצילה את עמה...

הבה נראה כמה פרטים מהסיפור שלנו, ונבחין כיצד התהווה לו פאזל אלוקי, כזה שבלי כל חלק ממנו - הנס הגדול בניצחון על איראן לא היה מתרחש. פאזל זה - בזכותכם! ובהשגחה אלוקית כמובן. אני מאמין שבשמיים נכתב משהו, אולי כמו ספר מקבים, "ספר התקומה". ננסה לדמיין נקודות מששת הפרקים הראשונים.

פרק א': מלחמת רוסיה ואוקראינה

לפני למעלה משלוש שנים הכריזה רוסיה על מלחמה עם אוקראינה. לכאורה לא קשור אלינו.

פרק ב': מחלוקת

מחלוקת נוראית מתרחשת בעם ישראל, כאשר היא מגיעה לשיאה בתפילת יום הכיפורים בתל אביב. חשש ממלחמת אחים. קריאות לסרבנות בגיוס למילואים.

פרק ג': שמחת תורה - 7 באוקטובר (למנינם)

מלחמה. הפוגרום הגדול ביותר בארץ מאז מרד בר כוכבא. 1,200 איש נרצחים באכזריות, נאנסים ומושפלים. הפוגרום שבוצע על ידי החמאס ושהוכיח שאין לו יותר זכות קיום. דברים נוראים שכמותם

את החטופים. זו הדרך היחידה להשיב את כולם. כולנו מתפללים עבורכם. אתם מוקפים באהבה, בתפילה ובכוח של מיליוני אחיכם ואחיותיכם שמחזקים אתכם. אתם נלחמים לא רק עם נשק וטכנולוגיה, אלא בשם ה'. אתם, נשותיכם ומשפחותיכם - גיבורי התקומה. זכרו תמיד שאתם חלק מפאזל אלוקי גדול, שכל חלק בו הוא נס, וכולם יחד בונים את הגאולה שלנו.

הרב יוסף צבי רימון הוא ראש הישיבה במרכז האקדמי לב, נשיא תנועת המזרחי העולמית, יו"ר עמותת סולמות ורבה של המועצה האזורית גוש עציון

אחים. כיום 85% מעוניינים באחדות. ישנו חיזוק עצום של אמונה בקרב החיילים ובקרב העם. רוב הצעירים (עד גיל 30) שומרים שבת.

אנחנו כבר מצפים לפרקים הבאים ולניסים המיוחדים שבעז"ה יתרחשו בהם. ואכן, עם סגירת הגיליון התברר שהפרק הבא התחיל. למעשה הוא התחיל כבר לפני כמה ימים, כשצה"ל הצליח לחסל את ראש ממשלת הח'ותים ועוד חבורת שרים בכירים. כעת הפרק ממשיך במבצע החיסול של בכירי החמאס בקטאר, ואנחנו בטוחים שהשליחות שלכם בעזה תוסיף ותקרב פרקים נוספים ומשמעותיים בפעמי גאולתנו.

חיילים יקרים, אתם נמצאים בשלב המכריע. עזה היא הליבה של הטרור. שם מוחזקים בני עמנו. מלחמתכם נועדה להגן על קיומה של המדינה ולהשיב

ידעתי שבקרוב הולך להיות פרק ה'.

פרק ה': איראן

הגיע תור איראן, האימפריה העצומה שמחזיקה 90 מיליון איש. כל העולם המערבי חרד מהאיום האיראני, אבל רק אנחנו, מדינה קטנה, לא פחדנו. בתוך 12 ימים בלבד, במלחמה שהתרחשה 2000 קילומטרים מאיתנו, השמדנו את רוב יכולות הגרעין האיראני, חיסלנו את צמרת הפיקוד הצבאי והפוליטי שלהם, פגענו בכלכלתם, והכל ללא אף נפגע מכווחתינו.

איך הצלחנו? כמובן, הטייסים והמוסד וכל המסייעים היו מדהימים, אבל ללא חלקי הפאזל שראינו קודם לא היה מתרחש הנס הגדול.

איראן וסוריה היו בטוחות שלא ננצח אותן, כי יש להן חברים: רוסיה, חיזבאללה, חמאס, סוריה (עבור איראן, ואיראן עבור סוריה). אבל רוסיה הייתה עסוקה עם אוקראינה (עיינו פרק א') ולא באה לעזרתם. את חיזבאללה ב"ה חיסלנו. החמאס פצוע קשה ולא יכול לעזור להם. איראן הייתה עסוקה אתנו ולא יכלה לעזור לסוריה. לאחר שסוריה נפלה, היא לא יכלה לעזור לאיראן. לא זו בלבד: סוריה, שהייתה אמורה לסייע לאיראן, הפכה להיות נקודת המעבר שלנו בדרך לחיסול האיום האיראני, שם תודלקו המטוסים ועוד.

במקביל לכל זה, הכלכלה הישראלית ממשיכה לצמוח. הבורסה חזקה מתמיד, ומכירות ההייטק עלו בעשרות אחוזים. גם הנס הזה אינו מובן מאליו.

מעבר לכך: אחדות והתחזקות רוחנית. בתחילת המלחמה היינו ערב מלחמת

סמסונג

ראש השנה תשפ"ו. מתחילים נקי.

מבצע אלול בעסקו

מתקינים עכשיו על המכשיר שלכם סינון איכותי של עסקו ונהנים מחברה חזקה ואמינה ושרות הלקוחות הטוב ביותר!

149 ₪ בלבד במקום 299 ₪ ברכישת מנוי שנתי

התקנת סינון במכשירי סמסונג בחצי מחיר

ביסקוויטים ללא גלוטן, רובה מים
ענק או לולב בתל אביב – העיקר
שיהיה ליהודי טוב • אם עטיפה של
שוקו מתגלגלת בבית המדרש, תעשו
טובה: אל תקראו לעצמכם חסידים
• נגד הכרזת עצמאות, בעד לתת
את כלי-כולך • חסידים לא נפרדים:
שיחת חברים בין אליה אופן ואחיה
מרקוביץ, תלמידים בישיבת 'נחלת
ישראל' – זיכרונות ודיבורים ממורה
דרכם, הרב שניאור קץ זצ"ל

יום רביעי בצהריים...
מה הבעיה לצעוק

**"ה' הוא
האלוקים"?!"**

אליה: קודם כל, "חסידים לא נפרדים", ואנחנו רוצים להתוועד על הרב שניאור. הדבר שראינו הכי חזק אצל הרב שניאור, שהוא הפך את כל העולם בשבילו, זה הנושא של החסידות. היו אצלו הרבה דברים מיוחדים ומרכזיים, אבל בתוך החינוך הוא הכניס המון המון עניינים של חסידות, ורצינו לשתף בזה את כולם.

אפשר להתחיל מזה שקודם כל הרב שניאור הקים מוסדות חינוך בצפון כחלק מהשליחות שלו, והוא קרא להם על שם הבעל שם טוב הקדוש.

אחיה: אחד החברים סיפר לי, שכשהוא שאל את הרב שניאור "מה הסוד החינוכי שלך?", הרב שניאור אמר "איך לי שום סוד בחינוך, חוץ מזה שאני רוצה שהתלמידים שלי ישאלו את עצמם כל הזמן – איך אני מרבה כבוד ה' בעולם".

אחר כך שמעתי שאחד התלמידים מהמחזוריים הראשונים בשיבה התיכונית סיפר שהוא הגיע לרב שניאור עם שני חברים כשבועיים לפני הפטירה, כשהרב כבר היה מאוד חלש והיה לו קשה לדבר. הרב שניאור אמר איתם 'לחיים', ובסוף השיחה הרב שניאור אמר לו "אם יש משהו שהצלחנו להחזיר קצת בשיבה, זה שאדם צריך לשאול את עצמו מה הקשר שלו עם ה'. לפחות לשאול את השאלה הזאת. זהו".

באמת העניין הזה היה מאוד חזק אצל הרב שניאור, וזו גם הייתה אצלו נקודת החסידות. כעת אני נזכר שהיה לרב שניאור וורט שהוא היה חוזר עליו הרבה כששאלו אותו "מה נקודת החסידות?". זה וורט מה'שמח ישראל' מאלכסנדר שהעיקר הוא 'לצאת מעצמך', תוכל להשלים לנו אליה?

אליה: "ויגדל משה ויצא אל אחיו" – אדם נעשה גדול כשהוא יוצא מעצמו ליהודי אחר, יוצא מעצמו לחשוב על הקב"ה. אני באמת רוצה לגעת בנקודה הזו.

בתמוז האחרון הגיעו לרב שניאור חב"ה בוגרים של השיבה, משיבת מרכז הרב, וביקשו ממנו הדרכה לפני גיוס: "מה ה' רוצה ממנו בצבא?". הם אמרו לו: "הרב, אתה חייבת אותנו לשאול כל הזמן מה ה' רוצה מאיתנו, ועכשיו, לפני הגיוס, אנחנו רוצים לשאול את השאלה הזו. שאלנו כמה רבנים ואף אחד לא עונה לנו, אז באנו לפה לשאול אותך...".

הרב שניאור אמר להם: "תראו, כשאתם מגיע למקום, קודם כל הוא רוצה בדרך כלל להתמקם, להרגיש טוב ורק אחר כך להתחיל להתעסק ולהשפיע. אבל האמת היא שלא כך צריך להיות. צריך קודם כל לראות איפה אתה נכנס להשפיע, איפה אתה נכנס לפעול על עוד יהודי".

ראינו שהנקודה הזאת הייתה ממש בנפשו. **אחיה:** ממש. גם הדאגה ליידישקייט, להטיב ליהודי ברוחניות, אבל גם הדאגה כל הזמן לחברים הכי פשוטים, ויש איך-ספור סיפורים כאלו. לדוגמה, גיסי שלם סיפר שמתישו בכיתה ט' הרב שניאור הגיע אליו, הביא לו חבילת ביסקוויטים ואמר: "שלם, אתה אוהב ביסקוויטים, חשבתי עליך וקניתי

לך ביסקוויטים". גיסי לא הבין מה קורה, ומה שהתברר הוא שהייתה לו חצי חבילת ביסקוויטים תקופה ארוכה על המקום שלו בשיבה, והרב שניאור ראה שתמיד יש לו ביסקוויטים לצדו והבין שהוא אוהב מאוד ביסקוויטים... עד השמינית הרב שניאור כל הזמן היה מביא לו ביסקוויטים, כשהוא מכנה אותו 'ביסקוויט' ואומר לו "חשבתי עליך". לפעמים קרה שהביא גם ביסקוויטים ללא גלוטן או ללא סוכר... פעם הוא גם הגיע אליו עם כמה ביסקוויטים שבורים בשקית סנדוויץ' ואמר לו "הפכתי את כל הבית כשביל למצוא לך ביסקוויטים, אשתי עזרה לי, תמחל לי, זה מה שמצאתי..." כל זה כשמדובר בבחור רנדומלי לחלוטין, מתוך מעל 150 בחורים רק בשיבה התיכונית...

אליה: פלאי פלאות. גם כשהבן שלי עשה חלקיה, הרב שניאור דיבר איתו בעדינות, ותוך כדי גזר ליעקב-יוסף איזה חצי תלתל קטנטן מאחורה בלי שהוא שם לב. וגם זה היה אחרי שהבטיח לו רובה מים ענק, שהוא הלך בעצמו לקנות ולהביא לו...

מדובר בדאגה לדברים הכי-הכי בסיסיים, הכי פשוטים, הכי יומיומיים, אבל שוב, מאחורי כל זה באמת הייתה הרוח החזקה מאוד-מאוד שדורשת להט חסדי. כבר בשיבה התיכונית זה הורגש, ובישיבה הגבוהה זה הורגש עוד יותר.

גבר שכזה...

אליה: הרב שניאור שידר לנו – תלכו על זה בכל הכוח, אל תחכו לי שאני אוביל אתכם. לכו על החסידות בכל הכוח, תעשו את הכל. בין היתר, גם מנהגים חסידיים, כולל למשל בזמירות שבת, בזמירות סעודה שלישיית. כשהרב שניאור הגיע לישיבה הגבוהה בהקמה של השיבה, הוא מיד התחיל לשיר: 'בני היכלא', שלש פעמים 'מזמור לדוד', 'א-ל מסתתר', 'איך כאלהינו' – את כל מה שכתוב בסידור. רק אחרי זה הוא בכלל הרים את הראש והתחיל לדבר או לשיר ניגונים אחרים...

כמוכן, בדרך הזו כל החיים מתמלאים בחיות של החסידות. הכל מלא וגדוש בחסידות. גם בלימוד, להעמיק ולהבין; גם בחיות, ברגש, בלב; וגם ברגליים, כפשוטו ממש, ברמ"ח ושס"ה.

אחיה: הרב שניאור היה אומר שהבעל שם טוב הכניס 'פרישקייט' בעבודת ה', שזה אומר בעברית 'טריות' או 'רענונות'. שעבודת ה' תהיה מלאה בחיות, שמשוה יזוז בקשר שלנו עם ה'. אני נזכר שפעם, באיזו שיחה ששמורה אצלי בלב הוא אמר, "העיקר שיוזז משהו בקשר עם הקדוש ברוך הוא" – כמו שציינת על הלב החסידי – "אנחנו רוצים שיוזז משהו, ינוע, ואנחנו עושים כל מה שאפשר; לומדים חסידות לפני התפילה, אנחנו צועקים בתפילה, אנחנו שרים, מנגנים, רוקדים, מתוועדים, לומדים חסידות – העיקר שאנחנו מבקשים שמשוה סוף-סוף יזוז בלב הזה. שיתקשר בקדוש ברוך הוא, שירגיש את הקדוש ברוך הוא". אולי הוא

אפילו קצת דמע כשאמר את זה. אנחנו עושים כל מה שאפשר כדי שקצת נזוז.

באמת, הרבה מדברים על חסד של הרב שניאור. חסידות זה מלשון חסד, ולא סתם. זה בא אצלו מאוד ביחד. כל הפרישקייט, כל-כולו, הוא לתת את עצמך למישהו אחר, לעשות חסד עם מישהו אחר.

אליה: כן, כמו שהזכרנו קודם ש'קודם לפעול ואז להתמקם'. בסוכות האחרון, בשנה האחרונה לחייו תוך כדי המחלה, הרב שניאור ארגן בכל הכוח 'מבצע לולב' גדול בתל-אביב יחד עם התלמידים. הרב שניאור יצא לרחוב מחופש לדובון אכפת-לי. הוא עמד עם דובון, בתוך תחפושת דובי, והציע לעוברים ולשבים ליטול לולב. אחד אמר לו, "האמת, שלא רציתי לברך על הלולב, אבל אני מוכן לברך רק כי אני רואה שאתה כזה גבר..." הוא לא ידע כמוכן מי עומד בפנים, והכל באמצע תל אביב...

הנשקיה החסידית

אליה: אחיה, תן לנו עוד איזה משהו בעניין של החינוך והחסידות. איך בפועל מרגישים כתלמידים במוסד חינוך של הרב שניאור לפי החסידות?

אחיה: כשמדברים על החינוך החסידי, לי זה מיד מזכיר את מה שהרב שניאור הזכיר הרבה בשם הרב נריה, שהקים את כל הישיבות, שאמר "עוד עשרים שנה תהיה עוד מהפכה, מהפכה בתוך הישיבות". זו מהפכה שצריך לעשות, ואני גם זוכר שהוא אמר לי שהרב נריה אמר שהמהפכה הזו בבירור תקרה.

בכיתה י"ב שלי, הרב שניאור היה הר"מ שלנו, ויצאנו לטיול עם הרב שניאור ב"ט כסלו אחד, החג החסידי והיארצייט של הרב נריה. בטיול הלכתי כמה שעות ליד הרב שניאור וביקשתי ממנו שיספר לי סיפורים על הרב נריה, שהם גדלו על ברכיו בכפר הרא"ה, וכן על הצדיקים שהרב מענדי, אביו שליט"א, לקח אותם אליהם בילדותם. היה מיוחד לשמוע איך הוא הכיר את הרב נריה – מזווית אחרת מכפי שמכירים אותו – את עבודת ה' שלו ואת הקשר שלו לחסידות, ובהזדמנות אחרת כדאי לכתוב את כל מה שאמר לי שם. בכל אופן, הרב שניאור אמר כמה פעמים שלדעתו המהפכה שהרב נריה התכוון אליה היא המהפכה החסידית, שהישיבות יתמלאו בעבודת ה' בחיות חסידית.

כמו שאמרת קודם, הרב שניאור דחף גם את התלמידים שילכו על ה' בכל הכוח, שילכו על הבעל שם טוב ועל החסידות בכל הכוח, עם כל הלהט והשמחה, החיות בתפילה, פסוקי דזמרה בקול וכו'.

אליה: אחד הדברים המיוחדים שהוא הכניס לחינוך החסידי, זה המון פרטים מעולם החסידות, למשל כמו שציינתי לעניין הניגונים. הרב שניאור כתב לי במכתב אישי, שהוא הקים את המוסדות כשהוא לוקח על עצמו – ממש במילים האלו – "להשתמש בכל כלי הנשק של החסידות". הוא ציין את הניגונים, אבל כמוהם לימד לעשות שימוש בכל כלי הנשק –

הרב שניאור יצא לרחוב מחופש לדובון אכפת-לי. הוא עמד עם דובון, בתוך תחפושת דובי, והציע לעוברים ולשבים ליטול לולב. אחד אמר לו, "האמת, שלא רציתי לברך על הלולב, אבל אני מוכן לברך רק כי אני רואה שאתה כזה גבר..."

בכלים שלך והיא באמת, כפשוטו, תיתן לך כוח להתמודד עם קשיים, היא תיתן לך את הכוח מול ההתמודדויות של החיים.

הרב שניאור מאוד-מאוד הקפיד שלא לברוח מהחיים, והוא עצמו - מי יודע כמה - עזר לנו ולכל האנשים מסביבנו באמת להיכנס לתוך הדברים האלו, לפתור את הדברים באמת. אף פעם הוא לא אהב להתעסק במושגים הגדולים של החסידות. הוא תמיד-תמיד אהב להתעסק באיפה זה תופס אותנו, איפה זה מזיז אותנו, איפה זה נוגע בנו, בנקודות המצומצמות והקטנות האלו. כי באמת, כשלוקחים את זה ככה, נקודתי, זה מה שפועל, זה מה שמזיז. זו נקודה באמת חשובה, וזה נראה לי באמת המקום

להביא את זה. אצל הרב שניאור, היה חשוב שהדברים יתבטאו בסוף בפרטים הקטנים של החיים. בסוף, בדברים האלו זה תפס.

אחיה: הוא לא הסכים בשום צורה שיהיו ריחופים, או כמו שהיה אומר לאחד מהבחורים שהוא הכי אהב כשראה אותו יוצא מכליו: "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" - צריך יחוד בין שמים וארץ.

אליה: הוא גם לא הסכים שיהפכו אותו לאחד כזה קדוש עליון. הוא לא הסכים להיות רביה. לא הסכים לכל דבר שהרגיש לו שיכוונן למקום כזה. אם שמו כיסא מכובד, אז הוא יזיז אותו וישים כיסא רגיל, או ישב בכיסא ליד. תמיד, בצורות מתוחכמות - בלי לעשות מזה יותר מדי עסק - הוא דאג כאילו שלא יהפוך להיות משהו מופשט. אנחנו לומדים, אנחנו עובדים בתוך החיים, והכל בעמל גדול, במסירות נפש גדולה.

בישיבה התיכונית. להרבה אנשים הייתה קפידה על הרב שניאור, וגם הרבה בחורים שאלו - למה הוא לא מסכים? ! אבל אני יכול להעיד שבאותה תקופה במקביל בישיבה הגבוהה, כמעט כל פעם שהוא היה מגיע לבית המדרש הוא היה פותח בעצמו את הספר הזה, וגם היה מעודד ללמוד אותו בישיבה הגבוהה.

כמו שאמרת, העיקר שהלב יזוז לקב"ה, לכן מצד אחד צריך ללכת בכל הכוח. אבל מצד שני, לשים לב שזה במה שנוגע אליי, מה ששייך לי. אמרו לו, "למה אתה לא אומר את זה על ליקוטי תורה של אדמו"ר הזקן?" והוא אמר, "גם ליקוטי תורה אני לא ממליץ ללמוד לבחורים בתיכונית, אלא רק יחד עם הפירוש של חסידות מבוארת", שאת הביאור הזה הוא כל כך אהב. חשוב שתבין משהו ממה שאתה לומד, שתיקח טיפה אחת שהיא

שכל יום יהיה ריקוד, שפסוקי דזמרה אומרים בישיבה בקול כולם ביחד, שכל שנה לומדים ניגון חדש, ובאמת זכינו שגם לשנה הזאת הרב שניאור בחר בעצמו ודאג לנו לניגון.

כשהוא היה מזכיר את מנהג חסידי קאליסק שהיו עומדים על הראש לפני התפילה, הוא אמר: "כן, חסידי קאליסק היו עומדים על הראש לפני התפילה רבע שעה, כדי להודיע לכולם שזו לא אותה תפילה שהם התרגלו אליה עד עכשיו. יש משהו חדש, יש קשר אמיתי". הרב שניאור לא עמד על הראש, אבל הוא חינך אותנו באמת להתחדש בכל תפילה, בכל זמן. להשתמש עם כל הכלים שיש לחסידות להציע - להתוודע הרבה, לשיר ניגונים, לרקוד, ללמוד חסידות, הכל.

אחיה: באופן אישי, אני יכול להגיד שבאמת עיקר מה שהוא נתן לי בחינוך החסידי, הוא מרחב שאפשר להשתגע בו על הקדוש ברוך הוא. בישיבה אפשר להתפלל בקול כמו בקרלין, לצעוק - וזה טוב. שעבודת ה' תמלא לנו את הלב ותעסיק אותנו בכל רגע.

כדי להמחיש את הדברים, הנה סיפור אישי שיצא לי לספר בשבועות האחרונים לאנשים ששאלו אותי על הרב שניאור. אחרי פסח בשמינית, הבחורים כבר מתחילים כל אחד לעשות את ענייניו ולא כל כך להיות ממושמים... הרב שניאור מאוד הקפיד איתנו על תפילה עם הישיבה ושיעור אמונה שהוא העביר בבוקר. התפילה ושיעור אמונה היו בנפשו.

בתקופה הזאת הייתי לומד חסידות עד מאוחר ומתפלל בנחת - כך שכמובן לא הייתי גם לא בשחרית של הישיבה וגם לא בשיעורים הנפלאים של הרב שניאור, לצערי. הרב שניאור כמובן העיר לי על זה, ואמר לי להגיע לפחות לשיעור אמונה. הוא שלח לי פעם סמס אחרי שלא הגעתי הרבה זמן ברצף, עד שלא ראה אותי בבקרים בכלל: "אחיה, אני לא מוכן להכרזת המדינה העצמאית שלך"... אבל, יחד עם זה, פעם אחת הוא הגיע אליי ואמר לי: "אחיה, תדע לך שאני מאוד מחזיק ממה שאתה עושה, שאתה ככה לומד חסידות ברצינות ובנחת ומתפלל באריכות, אני מאוד מחזיק מזה".

הדבר הזה היה לי כל כך חזק, והנקודה הזו ממש הולכת איתי בשבועות האחרונים. הרב שניאור באמת דחף שנלך על הקשר עם הקדוש ברוך הוא בכל הכוח. בסדר, צריך גם לשמור על הגבולות, זה גם היה מאוד חשוב לרב שניאור שהדברים לא "ירחפו" ושהיו בהתיישבות, כפי שמסתמא עוד נדבר ונרחיב על כך, אבל אפשר וצריך ללכת על הקדוש ברוך הוא בשיא החיות. אלו החיים שלנו, להתקשר בקדוש ברוך הוא.

אל תקפוץ לי, תעלה בסולם

אליה: באמת הצד השני של זה, הוא שהרב שניאור מאוד-מאוד הקפיד שהדברים לא יהיו תלושים.

בזמנו הייתה סערה גדולה, כשהוא לא הסכים שילמדו ספר חסידות פופולרי מסוים

המכללה למינהל

סביבת ההסתדרות

המכללה של העובדים והעובדות בישראל

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

תוכנית מיוחדת • לכתה נפרדת •
**מסלולי ערב
או בוקר
לבחירתכם**
אופציה • ש"ו • יומיים לתואר

מגמות לימוד:

- הנדסאי בניין (אזרחי)
- הנדסאי חשמל
- הנדסאי תוכנה
- הנדסאי אדריכלות ועיצוב פנים
- הנדסאי מכונות מכטרוניקה
- הנדסאי מכשור רפואי
- הנדסאי תעשייה וניהול
- מכינה טכנולוגית להנדסאים
- הנדסאי אדריכלות נוף
- הנדסאי עיצוב מדיה

מה מקבלים?

- ← תואר הנדסאי ← שת"פ עם החברות המובילות במשק
- ← הסמכות בינלאומיות ← הכשרת AI

לימודי הנדסאים

במימון מלא לתושבי יו"ש

לא על חשבון המענק

הצטרפו להרצא, כל הקודם צופה!

בשיתוף אגף הרווחה
חטיבת יהודה ושומרון

מלגה מלאה למתאימים ← מס' המקומות מוגבל
מלגה מלאה לחיילים משוחררים ← לא על חשבון הפקדון

עו"ד רפי מלאכי יו"ר אגף הרווחה בהסתדרות - 0506555550

לרישום: הגב' איילת שליט - 058-7654354

הרב שניאור כתב לי במכתב אישי, שהוא הקים את המוסדות כשהוא לוקח על עצמו – ממש במילים האלו – "להשתמש בכל כלי הנשק של החסידות"

השולחן ולצעוק "ה' הוא האלוקים!"... אז בתור תשובה כינסו מהר את כל הבחורים, הרב שניאור והרב רן אמרו להיכנס בתוך בית המדרש, ואז כולם צעקו בכל הכוח "ה' הוא האלוקים!" ואחר כך גם "שמע ישראל"... כי אם ה' הוא האלוקים, מאוד חשוב שתלך עם הנקודה של הלב, ובאמת.

אחיה: מצלצל לי מיד מהסיפור הזה התוועדות ארוכה שהייתה בישיבה הגבוהה כהכנה לפורים – התוועדות שאפילו פרסמנו

בוא נגיד בכנות. כיף לספר שהייתי כך וכך שנים אצל הרב שניאור, אבל כמה אנחנו יודעים שהרב שניאור באמת מסר את הנפש שלו עלינו. צריך לדעת שהרב שניאור מסר נפש עליך.

אחיה: ממש. בכל הדרך להלוויה, יחד עם הבכני כמעט ללא הפוגה, חשבתי לעצמי כמה הרב שניאור אהב אותנו, כמה הוא אהב אותי באמת. כמה הוא העצים אותי, נתן לי לדרוך עליו בתור נער מתבגר – כאשר לאחר מכן הוא מבקש סליחה מול כל הישיבה על כך שגער בי... כמה הרגשתי שהוא פשוט נתן את עצמו בשבילנו בכלל ובשבילי בפרט. כמה רציתי לספר לו ולהחזיר לו קצת אהבה והכרת הטוב על כל החיים שלי.

רק כדי להמחיש את הפרטים הקטנים – לרב שניאור היה מאוד אכפת מהניקיון של השירותים, או למשל בישיבה התיכונית הוא היה מסתובב ואוסף לכלוכים מכל בית המדרש, ובשיחה אחרי התפילה היה מציג לכולם: "הנה לחמנייה עם עובש, הנה עטיפה של שוקו וכו'" וממש כואב על כך, צועק על זה, איך זה יכול להיות? אם אחרי התוועדות לא היו מסדרים את השולחנות, איך יכול להיות כזה דבר שככה זה נראה אחרי התוועדות, אחרי שיהודי מתעלה? כשיהודי לומד בבית מדרש, איך לא רואים את זה בחיים הפשוטים שלו?! הרב היה אוהב לספר מבעלי המוסר על האבא שהגיע לבקר את הבן שלו בישיבה, וביקש לראות רק את ארון הבגדים שלו. כשראה שהארון שלו מסודר, הוא אמר "אני לא צריך לראות יותר שום דבר. ברור לי שהוא לומד כמו שצריך". פעם הוא סיפר בועזוע שהיה באיזו

חסידות, והוא ראה שבית הכיסא שם היה לא כל כך נקי... הוא שאל את אחד החסידים שם: "מה הולך פה?! איך יכול להיות שאתם ככה ככזו דבקות, להט ותפילה, וככה השירותים שלכם נראים?! אז הוא אמר לו, "נו, עולם הזה לא מעניין אותנו..." ברב שניאור זה כל כך נגע. זו לא חסידות מבחינתו. מבחינתו, החסידות הייתה אחד המשפטים שהיה חוזר עליהם הרבה: "נתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". שכאן בתחתונים נחיה עם הקב"ה ונגלה את שמו בחיים הפשוטים.

בעירה של יום-יום

אליה: לסיום הדברים, אני לא יודע אם אתה זוכר – הייתה התוועדות י"ט כסלו עם הרב רן שריד, כקביעות המיוחדת מידי שנה, ובתוך הדברים הרב רן שריד אמר שבאמצע השנה אנחנו חיים במצב לא פשוט, אי אפשר באמצע היום להיכנס סתם ככה לבית המדרש, לדפוק על השולחן ולצעוק "ה' הוא האלוקים!" כשהוא אמר את זה, לרב שניאור מאוד הפריע שכה אומרים שבישיבה, שביכול אי אפשר באמצע היום לדפוק על

אותה כאן, בעלון 'קרוב אליך'. הרב שניאור הזכיר שם שבפורים זה הזמן בו אנחנו פושטים את כל ההצגות שלנו מכל השנה ואפשר לגלות את פנימיות הלב שלנו, והדוגמה שהוא הביא הייתה לעלות על הבימה ולצעוק "ה' הוא האלוקים!" צריך את הצעקה הזו! מצד שני, כל ההתוועדות הייתה על כך ש"רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום" – הוא יצא בשלום כי הוא נכנס ועלה למקום של "אין עוד מלבדו" מתוך רצון לרדת חזרה למציאות, לצאת ולהביא את הקב"ה לכאן, בעולם שלנו, בחיים היומיומיים כמו שדיברנו.

אז שוב, זו דוגמה יפה איך שהיה חשוב מאוד לרב שניאור שהנקודה הפנימית של "אין עוד מלבדו", לשבור את כללי המשחק, תבער בנו ותתגלה בפורים ובהתוועדויות, אבל העיקר שזה יבוא בחיים היומיומיים. בעשיית טובה ליהודי אחר, וכמו שקצת ציינת – ויש הרבה מה להאריך בהזדמנות אחרת – על ה'הפצות' שהיו בנפשו של הרב שניאור.

אליה: יש כל כך הרבה סיפורים ונקודות מהרב שניאור, ונגענו רק בכמה מהם מהמבט שלנו כתלמידים. בפשטות, במסירות נפש, בחינוך לחסידות, בהפצות, ובאחריות על עם ישראל. יש עוד הרבה מה להאריך ולהתוועד, אבל 'חסידים לא נפרדים', ובעזרת ה' נוכח להמשיך להתוועד ולספר, והעיקר להשתנות ולהוסיף עוד אור בשמחה ומסירות, כפי שלמדנו מרבנו היקר. ■

דמיונובע

להקשיב לאין סוף שבתוכי

יום פתוח בזום

יום ב' 15.9.25
כב' באלול
בשעה 20:30

להיכרות עם שיטת דמיונובע ותוכנית הלימודים לשנת תשפ"ז, מחזור 21

נוריאל אהרן

עמית קדם

נורית שני

בתמיצת רינה

לפרטים והרשמה היכנסו לאתר או סרקו את הברקוד

אמת מתוקה

הרב אורי גמסון

אחרי מיטתו של חבר אהוב ויקר, הרב שניאור קץ זצ"ל

תגיע התשובה האמיתית.

אין ספור פעמים שמעתי ממך על התמודדויות מכל מיני סוגים ובכל מיני תחומים. כשישבנו לפני חג הפסח האחרון ולמדנו יחד, לבקשתך, קטע ממי השילוח, סיפרת לי על איזו מחשבה לא מפרגנת שעברה לך בראש על מישוה שפגשת במהלך אחר הטיפולים, ואיך הקב"ה הראה לך כמה טעית ביחס אליו. ובכית. השמחה שלך, הגילה שלך בריבוננו של עולם, הגיעה אחרי עבודה ועבודה קשה, שאפיינה את כל דרך עבודת ה' שהראית לכולנו. לעמול על עבודת ה', לעמול כדי להגיע למה שצריך להגיע, ולא לפחד מהקשיים שבדרך.

פי עיקר בריאת האדם בעולם הזה הוא בשביל לנסותו בנסיונות אלו, ולדעת את אשר בלבבו, אם יפנה לכוון אחר "אלהים אחרים", שהם תאוות הגוף המשפלים מ"ספרא אחרא", ובהם הוא חפץ, או אם חפצו ורצונו להיות חיים אמיתיים המשפלים מ"אלקים חיים".

כמה פעמים סיפרת על הצומת הזו שבין הפנייה לחיי הגוף ובין הבחירה באלוקים חיים. בכיטול הלא ברור לגמרי שהיה לך, סיפרת בהערכה של אמת על החקלאים בכפר הרוא"ה שהיו קמים מוקדם כדי להתפלל, ועד כמה אתה רחוק מההקרכה שהם מוכנים היו להקריב למען הקב"ה. רק חיפשת איפה מקריבים משהו למען הקב"ה, והסתכלת בהתפעלות על כל מי שפנה בצומת הזו לכיוון הקב"ה.

אבל, זה היה בדיוק מי שהיית אתה.

ערב ראש השנה. בעוד כמה שעות נכנס החג הקדוש. אתה מתקשר אליי "אני בכניסה ליישוב, תפתח לי את השער", וכמו מלאך אתה מופיע עם עצייץ, ומתנות קטנות לילדים, כאילו אין שום דבר אחר שאתה אמור לעשות ברגעים האלה, רק להגיע אלינו ולשמח אותנו רגע לפני ראש השנה. לא לקחת את הפנייה בצומת לכיוון הנוח לך, לקחת בדיוק לכיוון ההפוך, אבל זה לא הפריע לך לייסר את עצמך כל הזמן, עד כמה אתה לא מספיק חושב על הקב"ה.

כמה פעמים התקשרת אליי, ושאלת אם במקום השליחות שלנו צריך בחורים שיבואו ויחזקו. לא חשבת מה יהיה אצלך בישיבה אם החברה יעזבו, העיקר שהבחורים ילמדו מה זו מסירות נפש ושיחיו קצת שליחות. היית שותף של אמת בשליחות הזו.

ובבאמונה זו באמת, נעשה הכל טוב גם בגלוי, שבאמונה זו שבאמתין שיהרע הנדמה בגלוי, כל חיותו הוא מ"טוב" העליון, שהיא חכמתו ותברך שאינה מושגת, והיא ה"עדין" שלמעלה מעולם הבא, הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה ב"טוב" העליון הגנוז:

הגענו לקטע הזה, ורק אתה תוכל להבין כשאשאל: נו. אז מתי נצליח לראות? רק אתה באמת תוכל להבין את הקושי שלי במפגש שבין האמונה והעולם. כמה פעמים פניתי אליך בהתוועדות, כשדיברתי על הקשיים שיש בעבודת ה', כשאתה לצידי, ואף אחד לא מבין על מה אני מדבר, ורק רציתי להסתכל עליך ולשאל אותך "הרב שניאור, אבל אתה מבין אותי. נכון?" ולשמע את הקול הצרוד והמתוק שלך עונה לי "בטח שאני מבין אותך". להסתכל לך בתוך העיניים הצוחקות שלך, ולדעת שבסוף הדרך מחכה תשובה.

אבל עכשיו אני מסתכל הצידה, מחפש אותך, ואתה לא כאן כדי לשאול אותך. כדי להתחזק ממך. אתה חסר לי.

להשפילך בינה, פי לא זו הדרך ישכון אור ה' להיות חפץ בחיי בשרים ובני ומזוני

הרב שניאור, לפני שבוע ביקרתי אותך, ובכוחות-לא-לך לחשת לחישה שבקושי נשמעה: "להשכילך בינה" אמרת, והתכוונת לאגרת הקודש י"א בספר התניא, שבה אדמו"ר הזקן מסביר למה רע לא יורד מלמעלה והכל טוב.

קראתי לך את הדברים ובכיתי. הפעם בכיתי לבד הרב שניאור, והבכי שלך, שתמיד היה מלווה אותי, היה כל כך חסר לי. אוי כמה שהוא היה חסר לי.

תמיד בכית כל כך הרבה. בכית על עם ישראל כשדיברת על הצרות שתוכפות אותו. בכית מהתרגשות אחרי קריאה של קטע בחסידות. בכית כששמעת בשורות טובות. אבל הפעם לא בכית, הפעם בכיתי לבד.

פי על זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה "בטל רצונך כו", ודהינו, שיהיה רצונו בטל במציאות, ולא יהיה לו שום רצון כלל בעניני עולם הזה כולם, הנכללים בבני חיי ומזוני, וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה ש"על פרחך אתה חי".

קראתי, ולא יכולתי שלא לחשוב איך כל שורה כאן מדברת עליך. באחת הפעמים הראשונות שנפגשנו, הסברת לי על הפלא העצום שנקרא 'נחלת ישראל', המוסדות הקדושים שהקמת, הישיבה הגבוהה, הישיבה התיכונית והאולפנה, ואמרת לי אז שהשאיפה שלך היא לגרום לכל אחד מהתלמידים להרגיש שהנוכחות האלוקית מציקה לו. שלא יהיה לו מנוח, שלא יעשה חיים, אלא שהחיים יעשו אותו כלי לאלוקות, למסירות נפש, לקדושה, להתמסרות לתורה, למצוות, לאלוקות. והצלחת.

חוסר השקט שאפיין אותך, לחלחל לתלמידים. חוסר הסיפוק העצמי, והחיפוש המתמיד כל הזמן אחרי מה אפשר לעשות למען הקב"ה, למען עם ישראל, כל כך מאפיין את כל מי שזכה לקבל משהו ממך "שיהיה רצונו בטל במציאות".

לא הפסקת לדבר ולחשוב מה עוד אפשר לעשות ולתקן. מה עוד אפשר ללמוד, איך עוד אפשר להעמיק את הקשר עם הקב"ה, איפה עוד אפשר לתרום לעם ישראל, כי הרי "על כרחך אתה חי", אז צריך כל רגע לנצל בשביל לעשות עוד משהו, והכל הקרין פנימה לתפילות המיוחדות, לשיעורים, להתוועדויות, ללימוד התורה. וחיפוש האמת הזה, שכל הזמן הניע אותך, הגיע בצורה כל כך מתוקה. קשה היה שלא ללכת שבי אחריו.

ובשיתבונן האדם בעומק הבנתו, ויצויר בדעתו הווייתו מ"אין" בכל רגע ורגע ממש, האריך יעלה על דעתו כי רע לו, או שום יסורים מבני חיי ומזוני, או שארי יסורין בעולם

ליר המיטה שלך, קלטתי את העוצמה. אין תלונות, אין עצב, כי הרי "האין יעלה על דעתו כי רע לו". הצלחתי לשמוע ממך שאלה אחת "מה עם הבחורים?". גם ברגעים האלה היית עסוק בייעוד, במטרה, באלוקות. בתלמידים שלך.

ועל פן, ראשית הכל, שישמח האדם ויגל בכל עת ופעם, ויחיה ממש באמונתו בה, המחיה ומטיב עמו בכל רגע. ומי שמתעצב ומתאונן - מראה בעצמו שיש לו מעט רע ויסורין וחסר לו איזה טובה, והרי זה כפופר חס ושלום.

אחד הדברים הכי הכי מתוקים אצלך היה דווקא ההבנה לאתגרים, להבין את מי שמתעצב ומתאונן, ומי שלא מבין ולא מתבונן. השמחה שלך עצמך הגיעה אחרי מאבק והתמודדות, ולא פחדת לספר על זה, לא פחדת מה יגידו, לא חיפשת פוזה, ולא חששת להתמודד עם טענות של כפירה, שהפוכות לגמרי מכל מה שאתה שואף אליו, ובלבד שבסוף, אחרי ההתבוננות

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי השמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

מכירת הניים

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

חבילות מתחתנים

חבילת שמפניה רק 5,490 ₪

חבילת ארז רק 2,590 ₪

אלקטרה מדיח כלים רחב 12 מערכות כלים EL2006BL	אלקטרה מכונת כביסה פתח קדמי 1-6 ק"ג EL60	אלקטרה מקרר מקפיא עליון 415 ליטר EL459DN	Sauter תנור אפיה בנוי 640 SBI	Midea כיריים גז 4 להבות זכוכית שחורה B-60GH503
---	---	---	---	--

אלקטרה כיריים גז 4 להבות נירוסטה EL4034N	אלקטרה מכונת כביסה פתח קדמי 1-6 ק"ג EL60	אלקטרה מקרר מקפיא עליון EL217W	SENSOR תנור אפיה בנוי SNCR6500BLK
---	---	---	---

חבילת זהב רק 10,990 ₪

חבילת כסף רק 8,990 ₪

אלקטרה מייבש כביסה קונדנסור 8 ק"ג EL865	SAMSUNG מדיח כלים רחב 13 מערכות כלים DW60BS7300SL	Haier מכונת כביסה פתח קדמי 10 ק"ג B14979S8-HW100	אלקטרה מקרר 4 דלתות 601 ליטר EL6610GBL	BOSCH תנור אפיה בנוי HBA534EBO	Sauter כיריים גז 4 להבות זכוכית שחורה SHG318B
--	--	---	---	--	---

אלקטרה מייבש כביסה קונדנסור 8 ק"ג EL865	אלקטרה מדיח כלים רחב 13 מערכות כלים EL929N	אלקטרה מכונת כביסה פתח קדמי 1-14 ק"ג HWP414AMBC	אלקטרה מקרר מקפיא עליון 528 ליטר EL571GBL	BOSCH תנור אפיה בנוי HBA534EBO	אלקטרה כיריים גז 5 להבות זכוכית שחורה 8800/100120
--	---	--	--	--	---

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**מקררים התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

Haier LG SAMSUNG SHARP
Blomberg gorenje HITACHI SANCOR Hisense

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**מכונות כביסה ומייבשים התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

Miele SAMSUNG LG Bosch
Blomberg Aidea ZANUSSI Whirlpool SIEMENS

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**מזגנים התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

Haier ELECTRA TADIRAN
SAGA ELCO FAMILY TORNADO

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**מדיחי כלים התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

Bosch SAMSUNG
Blomberg Whirlpool Aidea SIEMENS

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**תנורי אפיה וכיריים התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

Bosch AEG Sauter Electrolux
Aidea gorenje DeLonghi ZANUSSI Miele

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**מיקרוגלים טוסטרים וקומקומים מיקסרים ובלנדרים התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

magimix NINJA kMix DAVO Sauter KitchenAid KENWOOD
LG Aidea Bosch SAMSUNG

**מחיר
בהפתעה**
מתפרסם בסניפים ובאתר

**שואבי אבק התחייבות
למחיר הזול ביותר!!**

dyson dreame roborock covacs JIMMY bissell tineco

הצטרפו אלינו להצלחה!

בואו לעבוד ברשת מנצחת
כי משפחה כן בוחרים

לפרטים: 0529785419

**תנאים
מעולים**

דרושים

נציגי שירות / יועצי מכירות / מחסנאים

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00

PAYNGO.CO.IL

*5018

בתוקף עד- 22.9.25 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים | אין כפל הנחות ומבצעים

מעשה בסיפור קטן וסיפור גדול שנפגשו

רוחות של סתיו כבר מתחילות לנשב ברחובות. אפור עדין של אלול מתמזג בשלכת העצים, וברקע – תקיעות בשופר, סליחות, דיבורים על תשובה ועל ראש השנה הקרב לפתחנו. נדמה כאילו שוב הגיע חודש התשובה ואנו מתקרבים לחגי תשרי, ממש כבכל שנה. ובכל זאת, אי אפשר שלא לחוש זאת באוויר: שום דבר בשנתיים האחרונות אינו כבכל שנה.

אני נפגש עם הרב אלחנן ניר, ר"מ בישיבת שיח יצחק ורב קהילת 'מבקשי' בירושלים, עורך מוסף שבת של מקור ראשון, סופר ומשורר. אם לא די בכך, הוא גם נוטל חלק פעיל בהפצת השורת התנ"ך וסגולת עם ישראל ברחבי העולם באמצעות מפגשים עם אנשי דת מוסלמים מרחבי העולם ועם חברי תנועת המקויה היפנית. בימים אלו ראה אור ספרו החדש של הרב אלחנן: 'זכרנו לחיים' – עיוני דעת ולב לראש השנה ולימי הסליחה והרחמים. לרגל הופעת הספר, ובעמדתנו רגע לפני הימים הנוראים, ישבנו לשיחה מרתקת על עולם הכתיבה, על המלחמה, על ראש השנה, על חיים רוחניים בתוך שגרה של עבודה ומשפחה ועל תיקון העולם.

לגעת בדבר עצמו

נפתח בשאלה שאולי נראית טריוויאלית לעיתים, ובכל זאת יש מקום לתהות עליה: למה בעצם לכתוב ספר?

"אני חושב", משיב הרב אלחנן, "שכל אדם מגיע לעולם מתוך רצון ומתוך מחויבות להיות שותף בתיקון העולם, למצוא את החיבור שלו לנקודת השורש שלו, לנשמה דנשמה שלו, וכל אחד עושה את זה בדרך בה הבורא חנן אותו. האחד יכול להיות מורה בכיתה א', האחר יכול לסלול כבישים, השלישי יהיה רופא, ואני מנסה להביא משהו דרך הכתיבה".

למה דווקא באמצעות ספרים? יש כיום סוגים רבים של מדיות...

"יש איזו אינטימיות עם ספר, שאין דומה לה. יש פה איזה 'אנכי' – 'אנא נפשי כתבתי' (אני את נפשי כתבתי ונתתי), וזה מאפשר להיכנס באמת לתוך הדבר. מה בעצם אנחנו עושים בבית המדרש? מבוקר עד ערב אנחנו לומדים ספרים שכתבו יהודים לאורך הדורות. אתמול נתתי שיעור ביחס לשאלה

צילום: נעמה שטרן - מקור ראשון

איך מתחזקים רוחניות בגיל 40? מה שואלים אותנו באיחוד האמירויות? אלו מחשבות צריכות ללוות אותנו בתקיעת השופר? איזו בשורה היפנים רוצים לשמוע מפינו? מה מקומו של היחיד בתוך הכלל? ולמה השם יתברך לא מאפשר לנו לנוח על דיונה? ... // מתוך סערת הכאב שאופפת אותנו בשנתיים האחרונות, בדמעות של התבוננות אחרי ששב מניחום אבלים בבתי הנופלים הי"ד, הגה הרב אלחנן ניר את ספרו החדש: 'זכרנו לחיים' – ראש השנה במבט חדש

שהם אייזן

הרוח ובמערכות היחסים של הלב, אבל משהים את העיסוק בסיפור הגדול שאנחנו בתוכו.

"הספר הזה מבקש לגעת ולדבר מחדש את שני המוקדים האלו – לדבר על היום הגדול הזה: 'היום הרת עולם' ו'היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים', להעמיק במשמעות הגדולה של 'ה' אלוקי ישראל מלך'; ויחד עם זאת להיות עם האדם ביום הזה, להציע שפה לנפש על ריבוייה וחסרונותיה, על קשייה להתפלל ועל המבוכות שמלוות אותה בעבודה הנפשית והרוחנית שלה, ללחוש את סוד הלב ב'לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש', להעמיק בעולם הנגלה והנסתר ביחס ליום הזה, ולהביא גם מעולמות הספרות והיצירה, הפסיכואנליזה והפילוסופיה, כי בלעדיהם משהו בריקוד הסודי הזה שבין הקצוות בהכרח יופר".

בהקשר הזה, דווקא כאדם שהוא גם רב וגם משורר וסופר – מה בעיניך המקום של שילוב תחומים נוספים, כגון הפרוזה והשירה, עם התורה?

"אני חושב שבית המדרש עוסק הרבה בקומת הנשמה של האדם, והעולם של התרבות, היצירה, הספרות, עוסק בקומת הרוח, והשאלה היא איך מחברים את הנשמה עם הנפש. תורה שאין עימה מלאכה, כלומר שאין איתה אנרגיה שמוליכה אותה, שאין בה מוסיקה ועושר של חיים ושל שפה ואין בה מקום לרוח ולנפש אנושית – זו תורה מאוד מכווצת ומצומצמת. וכשהתורה מגיעה עם העושר של המרחב התרבותי, עם השאלות שרק המרחב הזה יודע לשאול, עם הדיוק שלו ועם מנגינה מיוחדת – היא הופכת להיות עשירה ורחבה ומעמיקה יותר, ומצליחה גם לצאת מבית המדרש אל השדה, אל הרחוב, אל אזורי שאפילו יושב בית המדרש לא האמין שהיא תגיע אליהם.

"לכן, בעיניי, זה חיבור חזק שהולך להתחזק עוד יותר בשנים הקרובות, חיבור שמעצים את התורה, ומייצר נפשות שלא פוחדות ממה שקורה בחוץ. לא סתם מרן הרב קוק זצ"ל דיבר קרוב ל-400 פעמים על הספרות ועל הצורך של תלמידי החכמים לעסוק בה, שכן היא המדיום שדרכו בית המדרש פוגש את האדם באשר הוא, את היהודי באשר הוא. יש בתי מדרש של הרב קוק שנסוגים מהעניין הספרותי והתרבותי, חרדים ממנו, ויהיו לזה המון השלכות. התורה עצמה תיפגע מהנסיגה הזאת. לכן בספר הזה הבאתי גם מהעושר

השנה עבורי היא לשוב אל נקודת הראשית. יש ספר בשם 'טראומה והחלמה' שכתבה ג'ודית לואיס הרמן, חוקרת טראומה בכירה שפגשה את הלוחמים האמריקאים שחזרו מווייטנאם, והיא מסבירה שחלק מההיחלצות מהטראומה זה דרך המפגש עם ההתחלה, עם הבראשית. בשבילי, הספר מספק הזדמנות להיפגש שוב עם ההתחלה, עם הנקודה הראשונה ביותר. "במהלך המלחמה, הייתי חוזר לא פעם מאוחר בלילה מהלוחמה, ממפגשים עם קהילות של מפונים, עם חיילים שנכנסים לעזה ועם פצועים בבתי חולים בכל הארץ,

השאלה היא איך אתה פוגש מחדש לגמרי את ההווה, את ההיות. כמו המשנה למלך בסיפורו של ר' נחמן, ששואל: היכן אני בעולם? בראש השנה אנו שואלים: איזה עולם אנחנו רוצים שיהיה פה? איזה אדם? ואילו מערכות יחסים?

ואז הייתי יושב ומתבונן – לפעמים אפילו למשך עשר דקות או חצי שעה – מנסה לרדת לעומקו של היום הזה שבו נכתב מי יחיה ומי ימות, מי בקיצו ומי לא בקיצו. הספר הזה נכתב בתוך הסערה והכאב ומתוכם, ואפשר אפילו לומר שהוא נכתב בדמע".

הרבה נכתב כבר במשך הדורות בעניין הימים הנוראים. כמה החידוש של התורות שבספר בעיניך?

"בתי המדרש היום מחולקים, באופן כללי, לשני קצוות: אלו שעוסקים במבט המאקרו, בגדול, בכלל, ולא פעם שוכחים את האדם הפרטי על אתגרו, קשייו ותקוותיו, ואלו שעוסקים בסובייקט, בחיבוי הנפש, בבקשות

הלכתית שנשאלתי: האם מותר לקרוא במוצב ברפיח בספר תורה שיש שאלה על כשרותו. עסקנו זמן רב בסוגיא, ובמיוחד בשיטת הרמב"ם שדבריו נראים סותרים זה את זה. אנחנו לומדים דבר שכתב יהודי לפני 800 שנה, ובדרך זו אנחנו נוגעים באינסוף. כל כתיבה של ספר שמבקש לחבר את הנשמות אל מקורן, היא שותפות בנתינת התורה.

"כתיבת הספר היא סוג של זיקוק, הידוק, שאין במדינות אחרות", מוסיף הרב אלחנן על הייחודיות שבעניין. "הקלטה, למשל, עשויה להיות כולה בטייק אחד, אבל דרך הספר האדם יכול להביא משהו מאוד שלם ואסוף, לא רק אנקדוטלי ומקומי. יש פה מדיה שכלל לא נס לחה".

במובן מסוים, כאשר כל מילה מוקפדת ומנוסחת יש בזה משהו שהוא מעין שירה, כך שגם הצורה של הטקסט היא חלק מהותי, לא רק התוכן.

"על בעל התניא כתוב שהיה יושב על ר' יתרה או חסרה י"ד ימים. אני לא יכול לומר כך על עצמי, כמובן, אבל בספר הזה יש ניסיון אמיתי לדייק את הנושא הספציפי הזה: מהו ראש השנה, מה פירוש 'היום הרת עולם', ומה פשר הביטויים 'המלך הקדוש' ו'המלך המשפט'. הכוונה הייתה לא לכתוב על ראש השנה לצד חגים נוספים, אלא להיות לגמרי ביום הזה, בפלא שלו, להסכים לשהות בו".

מחכים לחיבוק

למה באמת בחרת לכתוב דווקא על הימים הנוראים?

"אני הרגשתי שהתחלנו בתשפ"ד את הימים הנוראים, ולא סיימנו אותם. אנחנו עדיין בעיצומם של הימים הנוראים. האר"י ז"ל כותב על תהליך הנסירה שמתחיל בראש השנה, ב'שמאלו תחת לראשי', ומתאר כיצד אנחנו עוברים תהליך ארוך, עד שמגיעים ל'ימינו תחבקני' ולייחוד השלם עם הקב"ה בשמיני עצרת. האר"י גם תיקן לנו הקפות שניות במוצאי החג – עוד איזה חיבוק לפני הקור של החורף... וקשה לא להבחין שהפעם לא הגענו לסוף – לא הייתה עדיין שמחת תורה שלמה. לא הגיע יום האהבה שהמתיק את ימי היראה לגמרי".

אנחנו עדיין מחכים לחיבוק הזה.

"נכון. במובן מסוים אנחנו כבר 700 ימים בראש השנה. בהקשר הזה, משמעותו של ראש

שמביא לנו המרחב היצירתי והספרותי, וגם ממנו ניקח לעבוד את ה'".

מפגש שעוד לא היה מעולם

אז מהי באמת נקודת הראשית הזו שאנו שבים אליה בראש השנה?

הרב אלחנן פותח בעמוד 155 בספר:

היהודי, גם כשהוא חסר כול, גם כשהוא נעקד על גבי המזבח ומתקיים בו "כִּי עֲלִיךָ הֲרִגְנוּ כָּל הַיּוֹם נַחֲשָׁכְנוּ כְּצֶאֱן טִבְחָה" - איננו מוותר. הוא חפץ ורוצה במלך. הוא איננו תר אחר מלך תקיף וגיבור, המולך ושוכן פאר בהיכל מלכותו. להפך; הוא חפץ במלך הנמצא עימו בצרה, ומציע את המלך הזה, מלכו האישי והחרישי, למלך על כל הארץ.

זהו הלוח העובר מדור לדור: אף שהיהודי נתון בסכך גלויותיו, בראש השנה הוא נאזר בגבורה וממליך. הוא מוותר על המרחב העובדתי שבו נעים חייו ומבקר לבוא אל המרחב הסיפורי, הנרטיבי, ובו הוא ממליך את מלכו של עולם. הוא איננו אנוס לעשות זאת, הוא חפץ בכך. רצונו הראשוני בקב"ה מעורר את המלך לצאת מחביונו ולשוב אל העולם. והיהודי כמו מזכיר למלכו: גם מול כל היצורים והעמים האחרים, המלוכה שלך תלויה בנו וזקוקה לנו. אומנם שמך מבקש להתגלות על כל פעול ויצור ועל כל המון האדם, אך מלוכה זו נובעת מכוחם של ישראל...

כי היהודי לעולם מבקש ומשווע לגאולה, וגם בעת השפל אינו שוכח להתחנן "וּבְכֶן תֵּן כְּבוֹד ה' לְעַמְּךָ". רק כבוד לאומי זה הוא שיביא ל"ותמלך אותה הוא ה' אֱלֹהֵינוּ מִהֵרָה לְבָדְךָ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ", לנוכחותו המלאה במרחב האוניברסלי.

"כלומר, מי כביכול ממליך מלכים? אנחנו, שצועקים לו 'המלך', שהרי אין מלך בלא עם'. ביום הזה אני אומר: למרות הכל, אני איתך, אנחנו ביחד. ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו. זה יום שבו כל מערכת היחסים מקבלת פתאום איזה גילוי חדש, נוכחות חדשה".

אז בעצם נקודת הראשית היא עצם המפגש הראשוני, עצם הקשר עם מלכו של עולם? "עצם הקשר, אבל לא הקשר שהיה בעבר. הראשית הזו מופיעה עכשיו מחדש, בתשפ"ו". כלומר, לא רק נוסטלגיה בה אנחנו מתרפקים על העבר ומנסים לשחזר את הימים הראשונים. "נכון, אנחנו מנסים לשאול מה זו מלכות ה' עכשיו, השנה, ולהאמין שיבכל שנה ושנה יורד ומאיר מחכמה עילאה אור חדש ומחודש שלא היה מאיר עדיין מעולם", כפי שכותב בעל התניא באגרת הקודש. זה לא ש'היה פה שמח לפני שנולדת' ועכשיו אני מנסה למחזר את זה, לאסוף את השאריות, אלא שאני מחפש מפגש שלא היה מעולם בינינו. לשם כך אני צריך להיזכר איפה אני, ואיפה אתה. כשאני צועק 'המלך', פתאום אני נזכר שגם אני קיים. מי יצעק 'המלך' אם אני לא פה?"

בהקשר הזה יש באמת איזו שניות מאוד

המשנה למלך בסיפורו של ר' נחמן, ששואל: היכן אני בעולם? בראש השנה אנו שואלים: איזה עולם אנחנו רוצים שיהיה פה? איזה אדם? ואילו מערכות יחסים?

"בראש השנה הכל עדיין מאוד ראשוני, ואפשר לגעת בראשוניות הזו ולתפוס אותה כפתח: אני לא קיים בלעדיך. כל אחד מאיתנו מכונן את המציאות של השני, ופתאום אני יכול לקבל עוד שנה של חיים. זה 'קראוהו בהיותו קרוב', הקירבה הזו מכוננת אותו, ואותי, וקוראת לי".

האש החדשה

אתה כותב בספר הרבה על החשיבות "לבקש בגדול", לא להסתפק במציאות הקיימת, לא להסתפק בפיירוים אלא לחשוב הכי גדול שאפשר, לבקש ולכסוף לגאולה שלמה. אבל אולי חלק מהקושי להגיע כך לראש השנה, ובכלל לחיות כך - קושי שגם אתה כותב עליו המון, כאן ובספרים אחרים - זה תהליך ההתבגרות והעבודה לאורך שנים.

נוכל לדמיין בחור שבצעירותו התפלל כשהוא בוער כולו, והאמין באמת שאנחנו מביאים את הגאולה עכשיו. אבל אז עברה עוד שנה, ועוד אחת, ובשלב מסוים הוא כבר מתחיל להתעייף. יש משהו שנראה כמעט נאיבי באדם שממשיך כך למרות שהוא רואה ששנה אחרי שנה המצויאות נותרת לכאורה כפי שהיא, סגורה בתוך עצמה, בלי גאולה שלימה ותיקון העולם. איך ניתן להמשיך להתפלל ולחיות כך בצורה בוגרת ומפוכחת?

"באחד הפרקים בספר אני שואל: איך חיים חיים ורחניים אחרי גיל 25? זאת שאלה שאני נשאל ללא הרף. אני חושב שהדבר הראשון הוא להכיר בכך שאין לי סיכוי כל עוד אני תובע מעצמי כיום את אותם הדברים שדרשתי מעצמי בגיל אחר. אם שוב התחלת דף יומי

מעניינת בלוח השנה שלנו: מצד אחד החיים שלנו מתקדמים בקו ליניארי, על ציר הזמן, ומה שהיה לפני שנה לא יהיה כמו לפני שנתיים; מצד שני, השנה - כשמה כן היא - הולכת ושונה, יש איזו מעגליות בחיים שלנו ובמעגל החגים שלנו. לפי זה עולה השאלה: האם יש פה חזרה לאותה הנקודה שוב ושוב, או שמא התקדמות אחת?

"הסכנה של כל אחד מאיתנו", מסביר הרב אלחנן, "היא להתמקם בתפקיד הכי מגונה שאפשר למצוא היום במרחב הציבורי: ה'לשעברים'. אדם שלא מסוגל להתחדש, שכאשר מגיע ראש השנה הוא חוזר לראשי השנה הקודמים. 'אסור להיות זקן' לימד אותנו ר' נחמן, זה היה בעיניו אולי המצב הנפשי הנורא ביותר. השאלה היא איך אתה פוגש מחדש לגמרי את ההווה, את ההיות. כמו

לדעתי פה טמונה המשימה הבאה בציבור של עובדי ה'. איך ממסדים קהילות שתכליתן הטענת הנפש שהתרוקנה במהלך השבוע? מהתוועדות בחמישי בערב, ועד השאלה איך נכנסים לליל שבת, לקידוש, לתפילות

תואר שני במכללה ירושלים

**מובילים במספר הסטודנטים
מבין כלל המכללות בארץ!**

1+1
תעודות נלוות לתואר:
גישור/הוראה מתקנת/תזונה נכונה ועוד

- **93% מסיימים את התואר השני**
מיד בסיום תקופת הלימודים
- למידה היברידית
(רוב המפגשים בזום)
- מסלולים נפרדים
לנשים ולגברים

שנה אחת! < יום בשבוע החזר שכר לימוד לזכאי משרד החינוך

ניהול וארגון מערכות חינוך

עיצוב זהות וסימולציות בניהול
+ תעודה בהוראה מתקנת

הוראת תושב"ע ומחשבת ישראל

- לנשים - ביבליותרפיה
+ תעודה בכלי גישור
- גברים - מנהיגות רבנית
+ תעודה רבני קהילות

הוראת מתמטיקה/מדעים

דגשים טכנולוגיים - מעשיים
גישות מתקדמות

יעוץ חינוכי

- יעוץ בית ספרי / פרטי / קהילתי
+ תעודה הדרכת הורים טיפולית
- *לימודים עד פסח תשפ"ז

לפרטים על התואר השני:

02-6750715/736

rishumsheni@michlalah.edu

מכללה ירושלים, רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים

ועצרת אחרי כמה זמן, שוב התחלת להתפלל ואחרי 3 שניות מצאת את עצמך חושב על הבנק, שוב ניסית להחזיק בעולם רוחני מלא ואז הריחיים שעל הצוואר מנעו זאת ממך - דבר ראשון אני אומר לך: אתה בסדר, אתה מאה אחוז. שגרת היום יום היא באמת אירוע מאתגר מאוד, וההכרה בכך משחררת את רגשות האשם שמצמיחים וכולאים אותנו, ועכשיו יש לנו אפשרויות להתמודדות".

יש כאן גם הכרה במצבנו, וגם חמלה על עצם הקיום האנושי, היכולת להסתכל על עצמנו ולומר: באמת לא פשוט כאן.

"זה באמת לא פשוט. עצם זה שאני מפרנס את בני ביתי, נושא ונותן באמונה, ומצליח קצת לנשום ולחנך את ילדיי, ולהקדיש זמן גם כזוג אחד לשני - כל זה פלא אדיר. אז קודם כל - מחיאות כפיים, קורה פה משהו".

נראה שחלק מהסכנה, כשאנו מדברים על תקופות של נעורים ושל עוצמה, הוא גם שיהיה רק רצון לחזור למה שהיה, לדבר שכבר לא רלוונטי בשלב הזה בחיים.

"בסופו של דבר, עולם הישיבות משקיע את כל מרצו רק ב-5-6 שנים בחיים שלנו. אבל החיים וההתרחשות הרוחנית הרבה יותר רחבים ומעמיקים, ובשנותיו היפות ביותר של האדם כמעט שאין לו מענה לעולמו הרוחני והפנימי. אז נכון שב"ה יש כיום המון פרויקטים נפלאים של לימוד תורה יומי, אבל זה לא מספיק. גם הנפש לא תימלא, הנפש שואפת ללב, לעבודה פנימית, לשפה שנותנת מענה לאתגרים שלי גם כאדם בן ארבעים וחמישים.

"האדם צריך להיזהר שלא להיות "עברייני" - כזה שחי בעבר. אני יכול לומר מהניסיון הקטן שלי, שהמתנות של גיל 20-30 זה 'אפס קצהו' מהמתנות שמגיעות אחר כך. אבל זו עבודה אחרת, שדורשת דיוק אחר".

זו נקודה שהתרבות שלנו כל הזמן צועקת הפוך ממנה: העולם שייך לצעירים, והמבוגרים רק מתרפקים על הנוסטלגיה ועל הזיכרונות מימים עברו. אני חושב שזו נקודה משמעותית לומר שאדרכה, אנחנו מתקדמים, ועם הזמן והשנים גם זוכים ליותר.

"במובן הזה, אני חושב שחלק מהחידוש היהודי הוא ה-מָשֶׁךְ: וְנִהְיָה אֲנַחְנוּ, וְצִאצְאֵינוּ, וְצִאצְאֵי צִאצְאֵינוּ...! אני חלק ממסע הדורות, והקב"ה נותן לנו תורה בכל דור ובכל גיל. עכשיו נשאר השאלה: איך אני מתחבר לתורה בעזרת האנרגיות שיש לי עכשיו, עם ילדים וקשיים, חסרונות ולקויות. כשאתה פוגש את הקירות עצמם, את החסרונות בלי שום עטיפה - דווקא עכשיו אפשר להיפגש על אמת עם ה' יתברך, עם התורה ועם הנפש".

יחיד ואינטימיות בתוך הסיפור הגדול

"איך בכל זאת מחזיקים גם חיים רוחניים בתוך כל זה?" ממשיך הרב אלחנן, "אני מכיר כמה אפשרויות, עליהן כתבתי גם בספר.

"דרך אחת היא נקודת החבר: חברותא שמדברים בה על החיים ועל מילי דשמיא, לא רק על פוליטיקה ומוגז האוויר. האפשרות השנייה היא חבורה ייעודית לעבודת ה', והשלישית - הקהילה של האדם. לדעתי פה טמונה המשימה הבאה בציבור של עובדי ה'. איך ממסדים קהילות שתכליתן הטענת הנפש שהתרוקנה במהלך השבוע? מהתוועדות בחמישי בערב, ועד השאלה איך נכנסים לליל שבת, לקידוש, לתפילות. איך מייצרים מרחב שבו פעם בשבוע האדם שם לב אל הנשמה, ואיך מעבירים את הכיסופים שלנו לחיי המעשה. כשאתה לבד, אם אין לך אופי מאוד חזק - כלומר, לרוב מוחלט של האנשים - זה כמעט בלתי אפשרי להתקדם ולשמור על חיים רוחניים עשירים".

"אפשרות אחרת", מוסיף הרב אלחנן, "היא אדם שיש לו רבי שמחיה אותו ומטעין את הבטרייה שלו, אולם להרבה מאוד אנשים היום האפשרות הזו איננה פתוחה. להיות תלוי באדם אחר, זו מציאות שהציבור הדתי לא גדל בה".

אבל גם האופציה שמביא הרב קוק, שלא להתבטל לרבי אלא לכלל ישראל, היא קשה לרבים מאיתנו כיום. כבר לא מדברים על קולקטיב שמבטל את הכלל, אלא על כל יחיד שהוא עולם ומלואו.

"נכון, אבל אתה יכול לראות שדווקא עכשיו, במלחמה, האנרגיה הזו נותנת המון. 'אשריהם של ישראל שדבקים בנשמת האומה' כותב הרב קוק, ואתה פוגש אנשים שחיים את הקיום הזה, והם אלו שמחזיקים את הצבא כיום".

ועדיין אין לנו את אותה הרוח שהייתה בשנת 48', כשהיה משהו מאוד סוציאליסטי ומאוד מקדש את הקרבת חיי היחיד על מזבח האומה והארץ.

"אני חושב שהמושגים שלנו מתכילים מחדש. אנחנו חוזרים לאיזו עוצמה לאומית, שבתוכה יש סובייקט ואינטימיות. אם הדור הראשון של המדינה היה מלא בלאומיות, והדור השני גילה את היחיד, אני מרגיש שהשנתיים האחרונות מתיכות את הכללי באישי ולהפך, ואנחנו מגלים פה נפילים, נשמות אדירות".

אולי ניתן להשוות את זה קצת לדואליות שיש לנו בתפילה – כאשר מצד אחד התפילה שלנו היא תפילה ציבורית, מתוך הסיודור, בלשון רבים ובמניין, ומצד שני כל אחד מתפלל בעצמו, מביא את עולמו האישי לתוך המילים, וצובע את התפילה בצבעים המיוחדים שלו. נראה שאדרבה, בדיוק מכך נובע כוחה של תפילת הציבור: לא ממקום שמוחק את היחידים אלא להפך, הוא מורכב מיחידים שכל אחד מהם מביא איתו את עולמו הפנימי העשיר ואת התפילה שלו.

"כן, וחלק מהעניין הוא גם שבתפילה אני לא עומד לבד. אני חלק מקהילה, מעם, וכולנו עומדים יחד מול הקב"ה. לכן אנחנו אומרים בתפילה 'בתוך שאר חולי ישראל', ולצד זאת יש גם את הקיום שלי. השל"ה כותב על הפסוק 'זה אילי ואנהו', שהכוונה היא שעכשיו אני אישית עומד מולך, ולא מספיק לי רק 'אלוקי אבי'".

גם בשיחות הר"ן א' נאמר על הפסוק "אני ידעתי כי גדול ה'" שמה שחווה האדם היום מה, אינו יכול אפילו לספר לחברו.

"כן. ויחד עם זה אני חלק מסיפור גדול, שבו משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע. אני עוד חוליה בתוך השרשרת הזאת".

האם זה לא מביא לתחושת ביטול ואפסיות? אם אני רק חלק מאיזה כלל עצום, מה משמעות הקיום שלי ומשמעות המעשים שלי?

"אני חושב שכשנולד לאדם ילד, הוא חש פתאום שהוא חלק מהשרשרת, הוא מביא את החולייה הבאה לנצח, אבל בכך גם החולייה שלו מתקבעת בנצח. בדורות האחרונים יש לנו יצירות אדירות בארץ, בבית המדרש, במרחבי האומנות, הספרות, התיאטרון. ועם כל זה – אני חלק מסיפור גדול, אני לא יכול להמציא הכל.

"זה מה שיפה גם בשפה: כשאני אומר 'אהבה' – אתה שומע את המונח באופן שונה ממני, ועדיין יש בהבנות שלנו מן המשותף. אם אין בהן משותף, וכל אחד הוא 'מונאדה' בלשונו של לייבניץ, שאין לה אפשרות ליצור זיקה לאחרים, אז אין בינינו שפה, אין בינינו אפשרות לשותפות אמת.

החובה המרכזית שלנו בראש השנה, היא תקיעת השופר. אין שם מילים, וזה לא בטעות. אנחנו עוד לפני המילים. יש לנו מלכויות זכרונות ושופרות, אבל קודם כל: תהיה בבסיס של האין מילים, של ה'געיה'

"כולנו, אם כן, שותפים לבית מדרש בן אלפי שנים שבו כל הזמן יש התרחשות, ואנחנו יכולים להוסיף נדבך שיונק וניזון מהדורות הקודמים, ועם זאת מביא את היופי והחידוש שלו. זה דבר פלא".

דיבור אותנטי

הרב אלחנן, מה הנקודה המרכזית שהולכת איתך בימים האלו, בתוך כל הסערה המתמשכת שכולנו נמצאים בה?

הרב אלחנן מחייך ומשיב: "לפעמים אני שואל את עצמי, איך יכול להיות שאחרי השואה הנוראה הקב"ה לא יכול היה להביא

אותנו למקום שקט, שנוכל קצת לשים את הראש על דיונה... אבל הצורך הזה להילחם כל הזמן, לעמוד על נפשנו, מכריח אותנו בעצם לדייק – מה אנחנו עושים פה; מה זו קדושה; איך נראים חיים לאומיים המבקשים להביא טוב לעולם, שמיוסדים על 'ואהבת לרעך כמוך' ועל דעת אלוקים; איך נראה מוקד עולמי המושתת על החסד והרחמים ולא על הגבורה. אנחנו ניצבים היום מול דת שכל העניין שלה הוא ה'כניעה' מול האינסוף, זו משמעות השם 'אסלאם'. האירוע מבחינתם זה לא החיים. לעומת זאת, אצלנו כתוב 'וה' אלוקים אמת הוא אלוקים חיים', 'כתבנו בספר החיים, למען אלוקים חיים'. והשאלה העומדת בפנינו היא, איך אני יכול להיות קיים, ולוונטי, נוכח, ולייצר קדושה שיש בה חיים ולא אפיסה שלהם.

"אנחנו נשאלים, אם כן: איך אפשר לפגוש את הקדושה כהתעצמות ומלאות החיים? מה יש לנו להציע לבידות ולכאב האנושי, לחוסר המשמעות שבקיום? האם נישטף בתוך פונדנטליזם אסלאמי שבוחר בפרשנות הסוגית הנוראה ביותר של האסלאם, או שנוכל להציע הצעה אחרת? אנחנו בראש החץ, כל העולם מסתכל עלינו ועוקב מה יהיה כאן.

"במובן הזה, העולם מאוד קטן, והאופן בו אנחנו מנהלים את המצב משפיע על הרבה מאוד מאבקים, על איך ייראו אירופה וארה"ב, לא רק פוליטית וביטחונית אלא גם רוחנית, איך ייראה האדם".

בהקשר הזה, אולי השאלה העתיקה והמורכבת ביותר בקיום האנושי מול אלוקים היא השאלה על הצדק האלוקי בעולם. בתקופות כאלו במיוחד, מול הזוועות שפגשנו בשנתיים האחרונות, צפה השאלה: באיזו תנועה נפשית אנחנו ניגשים להמליך את הקב"ה בראש השנה, כשנדמה לעיתים שמהו במציאות שלנו לא עובד?

"כמו אנשי כנסת הגדולה, שנאמר עליהם שי'משום שידעו שאמיתי הוא לא כיזבו בו, ושאלו: איה נוראותיך, איה גבורותיך". מערכת היחסים חייבת להיות מושתתת על אמת, על כנות. אין מערכת יחסים שמושתתת על זיוף, זה כבר 'קמח טחון טחנת, בית שרוף שרפת'. האדם צריך להביא את עצמו לחלוטין".

ומה זה אומר בפועל?

"שעל האדם להביא את הכל למערכת היחסים הזאת, גם את הכעס. החובה המרכזית שלנו בראש השנה, היא תקיעת השופר. אין שם מילים, וזה לא בטעות. אנחנו עוד לפני המילים. יש לנו מלכויות זכרונות ושופרות, אבל קודם כל: תהיה בבסיס של האין מילים, של ה'געיה'.

"אי אפשר שהאדם יעמוד מול הבורא וידקלם את מה שאמרו לו להגיד. אני מביא את עצמי, את השנתיים האלו, על כל העליות והנפילות שהיו".

עם מה אתה באופן אישי הולך מול השאלות הקשות על הצדק האלוקי? על אף כל המחדלים, בסוף שני הילדים הג'ינג'ים והמתוקים של משפחת ביבס לא אשמים

להיפגש עם רבנים, דווקא מהציונות הדתית, וליצור זיקה פנימית בין העמים. יש שם קשר מאוד עמוק עם ישראל, קשר שיש בו לא רק אינטרסים. הם מבקשים לשמוע איזו זיקה נוכל לייצר, ומה יש לנו להביא להם.

”בשלב מסוים, לקח אותנו החוצה האדם שאחראי על קשרי החוץ שלהם, הצביע על ימה קטנה שמאחוריה נמצאת איראן, ושאל אותנו: אבל איך אתם מאפשרים לעצמכם כל הזמן לריב ככה? אתם לא מבינים שהם, האיראנים, רואים הכל?”

”במובן הזה, חייבים להבין באיזה הקשר אנחנו נמצאים. זה חלק ממאמץ של השנתיים האחרונות, בו אנחנו נענים להזמנות של מנהיגים ופוסקי הלכה אסלאמיים, ומנסים לייצר מפגש שתכליתו היא הצלת

הרמוניה ושלמות במציאות. ניכר שהציפייה למקדש עולה מאוד בשנים האחרונות, בפרט כשכל הלוחמים מספרים על כך שבכל בית בעזה יש תמונות של אל אקצה, ואם הם יודעים על מה הם נלחמים – ודאי שגם עלינו לדעת. אבל גם באופן כללי יותר, יש געגוע למרכז שיש בו שלמות, שיש בו חיבור של שמים וארץ. געגוע לכך שמערכת המושגים שלנו תוכל לעלות מן הגלות לארץ ישראל, שיהיה מקום שממנו הכל יונק”.

תוכל באמת לשתף על החוויות מהביקורים האלו, ובכלל מהקשרים שלך עם מנהיגים ואנשי דת מובילים בעולם המוסלמי?

”המפגש באיחוד האמירויות היה התחלה של יוזמה שהגיעה מבית המלוכה שלהם שמבקש

במחדלים הפוליטיים האלו. איך מתייחסים לכזאת זוועה שלא ניתן בכלל להכיל?”

”שאלה קשה, מה יש לי לומר. באמת שאין לי מילים. אנחנו לא יכולים לומר דברים שאנחנו לא נמצאים בהם. ועם זאת, יהודים התפללו גם בשואה: ‘מלך רחמן רחם עלינו’. אנחנו חיים את הקרע הזה, אין לנו תשובות. אנחנו נותנים מקום למציאות שאינה קוהרנטית, למציאות שבורה, חבולה, ומתוך השבר צועקים ‘אייכה’, ‘ממקומך מלכנו תופיע’”.

כלומר, בתפילה אנחנו מביאים לא רק את התשובות, אלא את השאלות.

”ר’ נחמן אומר שקשי”א ראשי תיבות: שמע ה’ קולי אקרא. אם יש לי המון קושיות, אני יכול להביא את הקושיות אל ה’, להפוך את המונולוג שלי לדיאלוג”.

מה לדעתך יהיה עם שמחת תורה בשנים הקרובות?

”בכייה מסטרא דא וחדווה מסטרא דא. אנחנו לומדים עכשיו לעצב את החג הזה מחדש. ואולי כמו בשנה הקודמת, נעשה גם השנה הקפה שבה אנו בליכנו עם החיילים, אחת לחטופים, לכוחות הבריאות, לפצועים וכו’. לא האמנו שנגיע לזה, חשבנו שנעצב בדורות האלה רק את יום העצמאות, והנה אנו מעצבים גם את שמחת תורה”.

הם רואים הכל

הזכרת את ההמלכה של ה’ בראש השנה. זו נקודה שלעיתים קשה לנו היום להתחבר אליה בצורה אותנטית. “נראה לי שבכלל אין לנו היום הרבה קירבה לפאר, זה זר לנו, מין שריד מימי הביניים. אנחנו הולכים על האותנטיות, במקום המטוקס והחגיגי”.

”כמה חודשים אחרי השביעי באוקטובר, קיבלנו פנייה – הרב אייל ורד, הרב אורי שרקי ואני – לבוא לדבר עם בית המלוכה של איחוד האמירויות באבו דאבי. בין השאר, עשו לנו שם סיוור במסגד הגדול שלהם, מסגד השייח’ זאיד, ופתאום היה לי געגוע אדיר למקדש, לבית הגדול והמפואר שלנו ולאיוז

עשינו לך את זה זריזזז

מסטודנטית למחנכת בשנתיים בלבד

לימודים בקמפוס
יום בשבוע בלבד

ובשנה השלישית את כבר מחנכת במערכת החינוך

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 077-9915242 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

יהודים. לא מדובר באיזו היכרות נחמדה שבה כל אחד מספר על תרבותו, או בשיח בין-דתי, זה מאוד מעשי הקשר הזה.

”במפגש האחרון היינו הרב אייל ואני כבריסל, לפני שלושה חודשים. אמרנו להם: אתם יכולים להיות או שותפים לברכה הגדולה שעם התנ”ך מביא לעולם, או להיאבק בה. אבל כפי שהנצרות לא הצליחה לעצור אותנו במשך אלפיים שנה והנה שבנו לארץ, גם אתם לא תוכלו לעצור אותנו. יש לכם את האפשרות להיות חלק מה'והיה ברכה' של עם ישראל, ומי שהוא חלק מהברכה ושותף לה – כמו הדרוזים בצפון למשל – האחריות שלנו היא כמובן גם לדאוג לו, לכבישים, לבתי חולים ולכל השירותים המוניציפאליים, אבל לא כישות לאומית נוספת כאן, שזו למעשה מכבסת מילים לקץ מדינת ישראל.”

”סיפרנו להם גם שזרמי העומק שעוברים על החברה היהודית, מראים שהיא הופכת להרבה יותר יהודית והרבה יותר לאומית. שנה אחרי הטבח, הראו הסקרים ש-34% מהישראלים מעידים על כך שהם נהיו יותר לאומיים ויותר יהודיים אחרי השביעי באוקטובר. אלו האנשים שיכריעו את מערכות הבחירות, זה למעלה משליש מהיהודים פה. זה אולי ציבור שלא עושה הרבה רעש, אבל אלו יהודים רבים שחשים עכשיו הרבה יותר קשורים לארץ הזאת ומבינים מה אנחנו עושים פה.”

”האימאמים המוסלמים היו בהלם מכך. הם חשבו שרק נרצה לסגת אחרי כזאת מתקפה נוראה. אחד מהם פנה למזרחן שהיה איתנו ושאל אם מה ש'חכים אלחנן' אומר זה אכן כן, וכשהוא אישר לו שזה המצב בישראל האימאם היה בהלם.”

”יש כיום בקשה אדירה לשפה פנימית, רוחנית, קדושה. להבנה מהי מהותם של ישראל, למה באנו לעולם. וניסיון ההקשבה הזה הוא לא רק בתוכנו; העולם מחכה לשמוע מה אנחנו רוצים, למה אנחנו פה. וככל שאנחנו מביאים דברי אמת כלפי חוץ, ולא ממשכימים להתבוסס בפוליטיקלי קורקט, בדיבורים רק בשם החטחון והנורמליות – יש לכך הערכה רבה בחוץ. אני ממש רואה את זה במפגשים עם נציגים מוסלמים בכל העולם.”

ולא מדובר רק על קשר עם נציגים מארצות האסלאם...

”אני גם בקשר עם תנועת המקויה היפנית. חמי זצ”ל (הרב בני אלון. ש.ה) הביא אותם לרציה”ה קוק זצ”ל שמאוד אהב אותם, ומאז הם מגיעים בכל שנה להקפות שניות בבית הרב קוק. אנחנו נמצאים בקשר הדוק. אחרי הצונאמי הקשה שהיה ביפן לפני כמעט 15 שנים, נסענו לשם – רעייתי ואני – למשך שבועיים. דיברנו בשלושה סמינרים, כל אחד עם אלפי אנשים שחיים שם קרוב למקום האסון, וכל מה שהם רצו לשמוע זה מה יש לעם התנ”ך לומר להם, איזו נחמה נוכל להציע להם. מדהים היה להיכנס לאולם בו חיכו לנו האלפים הללו כשהם שרים לנו 'עם ישראל חי', וכי מציון תצא תורה' בעברית. ”חברי התנועה באים לארץ בגלים כבר

מתחילת המלחמה, כל כמה חודשים, ואנחנו נוסעים יחד לחזק ביישובי העוטף, ולבקר את החיילים הפצועים הצדיקים שלנו בבתי החולים. אני גם רואה שכשאני מדבר איתם דיבורים של גודל, של פרספקטיבה, הם מקבלים המון כוח מזה. ממש היום בא הנציג שלהם לדבר איתי. הוא שאל מה המצב כאן בארץ, ואמרתי לו שאנחנו בתנועה כלפי מעלה, יש כאן סיעתא דשמיא גדולה וגם אתגרים שטרם תמו. אבל הנה היום – אמרתי לו – ביי”ד באלול מלאה שנה למבצע הביפרים, שבמובנים עמוקים שינה את כל פני המערכה. בעולם המוסלמי זה אירוע אדיר, שבמובנים לא מעטים הצליח להחזיר את כבודו הלאומי אצל אויביו, את חוכמתו שאבדה במתקפת שמחת תורה.”

**אחרי הצונאמי
הקשה שהיה ביפן
לפני כמעט 15
שנים, נסענו לשם -
רעייתי ואני - למשך
שבועיים. דיברנו
בשלושה סמינרים,
כל אחד עם אלפי
אנשים שחיים שם
קרוב למקום האסון,
וכל מה שהם רצו
לשמוע זה מה יש
לעם התנ”ך לומר
להם**

”יש צמא אדיר גם אצלנו”, מספר הרב אלחנן על השינויים הפנימיים המתחוללים לא רק בארצות רחוקות. ”הפוליטיקה מכסה את זה, היא עושה שירות בעייתי מאוד ליהדות, אבל כשמצליחים להכניס אותה להשגחה אתה רואה צמא אדיר. לפני פסח נסעתי מטעם תנועת חב”ד להעביר סמינר בקפריסין ל-50 אנשי תקשורת ורוח, מידיעות אחרונות, מהארץ, מערוצים 12 ו-13. הייתי בטוח שברוב הזמן המשתתפים ילכו לכיף בים ואני שאר עם כמה בורדים שיתעניינו. אבל השיחות שלנו היו מלאות, ולא רצו שנסיים שם. יש כאן הזמנה גם לציונות הדתית, להבין שלחיבור הכל כך הדוק של יהדות לאומיות יש גם מחירים. דווקא חב”ד, שמששים את החיבור הזה ודואגים להיות אירוע לא פוליטי, מאפשרים במובן הזה הרבה יותר הזמנה למפגש.”

כלומר, השינוי עשוי לבוא דווקא לא דרך

הפוליטי.

”זה לא אומר לא להיות עם ייצוג פוליטי ולא לעסוק בפוליטיקה, אבל זה אומר שנדרשת חשיבה איך מביאים יהדות בצורה אמיתית, לא כופה ולא פוליטית, בצורה שמבינה איפה אנשים נמצאים. שאלתי את המשתתפים בסמינר: למה באתם לפה? ומישהי ענתה לי: כי אנחנו באמת צמאים, באמת מבקשים להתחבר אל המקורות.”

”השאלה היא, אם כן: איך נביא את זה? האם נחזור על הטעויות שגרמו דווקא ריחוק, או שנצליח להביא שפה של 'ואהבת לרעך כמוך', של הרצון להשפיע ולא הרצון לקבל, שפה פנימית וחברתית, שמצליחה לשחרר את מערכת הכפייה. הכל נעצר בגלל הכפייה, כשמישהו מרגיש שאתה לוקח לו את החירות. אבל כשאני פוגש אדם ששייך לקדושה והוא מקור לחירות ולחופש, ואדרבה – הוא מעצים את החירות שלי, אני רוצה להתקרב, ליצור זיקה איתו.”

האמונה בנשמה

אחת הנקודות המשמעותיות בכתיבה ובשיח שלך לאורך השנים, מעין המשך גם לתורת הרב שג”ר, היא החשיבות של הכנות והאותנטיות בעבודת ה'. אבל ניתן לשאול על זה: אותנטיות מן התורה מניין? אצל רבותינו לכאורה לא היו המושגים האלו. יהודים עושים מאז ומעולם כי צריך, בין אם מתחברים לזה ובין אם לאו... ”התולדות יעקב יוסף בפרשת שמיני”, אומר הרב אלחנן, ”כותב שקודם שיתפלל על גאולת הכלל יתפלל על גאולת עצמו. השאלה היא קודם כל על עצמי, איך אני עומד מול הבורא, מי אני. מהבחינה הזאת, אני חושב שהחסידות, בין השאר, גילתה לנו שהאני קיים. והאני הזה מבקש, מצפה; הוא לא יכול להיות בלוע בקולקטיב. הנושא הזה צף גם במקביל לתנועה הרומנטית בעולם ולאקזיסטנציאליזם, אבל הנקודה היא שיש אותי. גם ר' צדוק כותב שהאדם צריך להאמין בעצמו.”

אך בחסידות יש גם ניסוחים אחרים שמדברים על איזה 'אני' בהמי שצריכים להשטיח ולבטל למול ה'אני' האלוקי שרוצה רק אלוקות מוחלטת.

”נכון, והרב קוק נתן לנו את הקומה הבאה של האמונה בעצמי. אם אני צריך לתת סלוגן אחד שיסביר מה הרב קוק לימד אותנו, זה את האמונה בנשמה. האמונה במאווי הנפש הפנימיים שלי, לתת אמון שיש גילוי אלוקי בתוכם. נכון, אנחנו צריכים עבודת בירורים ודיוק, אבל את האמון שהאדם טוב מיסודו, ושיש בתוכו בקשה אדירה לקרבת אלוקים ולטוב – את זה כולנו חייבים לרב קוק. אם ר' פנחס מקוריץ אמר: אני מודה לאלוקים בכל יום על כך שנולדתי לאחר גילוי ספר הזוהר, אני אומר: אני מודה לאלוקים שנולדתי לאחר הרב קוק, שהביא לעולם את המתנה האדירה שבתורתו.”

אהבה מסותרת ונגלית

להיות. הוא מזמן את עצמו להוויה חדשה שתפתח לו בחיים. שלא תישאר בסוד מפניו. תנועה קטנה בנפש של מוכנות להיות. רק להיות מוכן להיות, מוכן להרגיש, מוכן לפתוח את הלב. חודש אלול, אומר ר' נחמן, הוא רק התנועה הקטנה הזו בנפש לעבר ההוויה, לעבר הלב. כשעם ישראל נגאל ממצרים, השם שאיתו הוא נגאל היה "אהיה". זה לא שם הוויה בהווה, שם שמסמל את מה שכבר קיים בעולם. אלא זה שם של עתיד. שם שפותח פתח להוויה שתהיה. הוויה שהיא עדיין לא, אבל אפשר להתחיל להרגיש אותה, להריח אותה, אפשר אולי כבר להריח את השנה החדשה שבפתח, ואיתה הנחמות והאהבות שיתגלו אלינו.

מי שמכין את הלב ומעורר אותו להרגיש את רבש"ע בתוכו, מעורר אותו לחיות חיים מלאים של לב, מלאים ברגשות, וציפיות וגעגוע לא-ל חי. מי שמכין את ליבו, אולי יזכה שהנחמה מאחורי הקללות תציץ אליו, אולי יזכה שהאהבה מאחורי הקשיים תגלה אליו. כמו שהתגלתה היונה, כמו שהתגלה ר' שמעון, כמו שנגלה אליהו הנביא...

הכנת הלב זו העבודה של חודש אלול. הלב שלנו הרבה פעמים סגור, חסר הרגשה, סתום מפנינו, כמו סוד חתום עבורנו. "גל נעול מעין חתום". וכשהלב נעול, גם ההוויה שלנו נעולה עבורנו. החיים האמיתיים שיכולנו לחיות, נעולים בפנינו.

כשאדם פותח את הלב להרגיש, משהו בתוכו מוכן

קשה לקרוא את הקללות בפרשה. גם חז"ל התקשו בזה מאד. יום אחד שאלו חכמים בבית המדרש, איך יתכן שהקללות הכתובות בספר ויקרא, בסופן מופיעה טובה ונחמה וחביבות הקב"ה לעם ישראל, ואילו הקללות הכתובות בספר דברים מסתיימות ללא שום נחמה כלל!?

השאלה הייתה כל כך קשה ומטלטלת, ולא ידעו החכמים תשובה. קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, חבל על חסרונו של בר יוחאי! ר' שמעון בר יוחאי היה באותם ימים גנוז במערה, ואיתו גנוזים סודות התורה. באותם רגעים של קושי הרגישו החכמים ביתר שאת את חסרונו, וחסרון חכמתו שיכולה הייתה להאיר את עיניהם.

הבינו החכמים שאם יוכלו להתחבר למקום סודו של ר' שמעון, יוכלו להתחבר גם לסודה של התורה, ולסודם של הקללות. אך איך יוכלו לעשות זאת?

לפתע באה יונה. יונה שנשלחה לראשונה חסרוד היו המים על הארץ ולא נודע עדיין "כי קלו המים". הייתה זו היונה שגילתה סוד זה לנח. וכעת אותה יונה הייתה מזומנת לשליחות נוספת של גילוי סוד. נשלחה היונה לר' שמעון ובפיה מכתב עם שאלתם של החכמים.

היונה מגיעה ור' שמעון בוכה. בוכה על ריחוקו מחכמים, ובוכה על שאלתם הכואבת. בוכה על הריחוק הקיים בעולם, ריחוק שמסתיר את קשר החברים, ומסתיר חכמה מעיניהם.

ר' שמעון בוכה, כי גם מעיניו נסתרו הדבר. בוכה ר' שמעון את כאב העולם, כאב ההסתרה, כאב הריחוק של אדם מחברו, כאב הריחוק מרבש"ע. בוכה ובוכה עד שנגלה לעיניו אליהו. אליהו הנביא זכור לטוב, שמזכיר לנו שיש חיבור בעולם. שכל פעם ששכחנו שיש חיבור בינינו, הוא בא להזכיר לנו. הוא לא רק משיב לב אבות על בנים, אלא גם משיב את ליבנו אל כל מה שרחק מאיתנו.

ואליהו זכור לטוב מזכיר לר' שמעון את הסוד הגדול של החיים. הסוד שהוא תורת הסוד של ר' שמעון. והסוד הוא שהנחמה כבר כאן.

הנחמה מסתתרת בתוך הקושי. היא לא כתובה במפורש בקללות, כי היא נסתרת. היא נמצאת מאחורי הדברים. נמצאת מאחורה ומוכנה להציץ ולהראות את פניה רק למי שיחפש אותה, רק למי שיאמין בה. רק למי שיכין את ליבו.

המבצעים חוגגים לכבוד החגים

קונים מקר מהדגמים המשתתפים במבצע

מקר שארפ 5 דלתות SJ-9630
גוון נירוסטה/לבן/כדור/קרם
ר. 90.8 ס"מ | ג. 185 ס"מ
ע. 79.6 ס"מ | 681 לי
רק ב-9,300 ₪

מקר בוש KFN96APEAL
נירוסטה | 605 לי
ר. 90.5 ס"מ | ג. 183 ס"מ
ע. 73.1 ס"מ
כולל התקן שבת מובנה
רק ב-6,500 ₪

מקר אמקור HR4-628GB
זכוכית שחורה / לבנה
ר. 90 ס"מ | ג. 190 ס"מ
ע. 69 ס"מ
רק ב-4,890 ₪

מקר האיר HRF5500
זכוכית שחורה/לבנה
ר. 83.3 ס"מ | ג. 180.5 ס"מ
ע. 68.5 ס"מ | 547 לי
רק ב-4,500 ₪

מקר שארפ SJ-8435BL
צפוף זכוכית שחור, 401 לי
ר. 79 ס"מ | ג. 180 ס"מ
ע. 70 ס"מ
רק ב-4,190 ₪

מקבלים מתנה משתלמת לבחירה

מייבש כביסה דוידסון 7 ק"ג בשווי 990 ₪

מזגן אינורטר 1 כ"ס שירות ואחריות טורנדו בשווי 1,250 ₪
מתנה!

מוקד הזמנות ארצי: 2757 • WWW.KERENBY.CO.IL

98

123

145

175

201

244

281

300

הרב אייל ורד האמר של הבעל שם טוב

מי נעלב אחרי 20 שנות
עבודה, מי נולד כל יום
מחדש ומי קיבל את
האחריות להפצת הטוב
בעולם.
שיחה לח"י אלול

זהו הדין של הגמרא (בבא מציעא פרק רביעי) מה נחשב "כסף" ומה נחשב "פירא" - הכסף או הזהב, וההנחה שם היא שהדבר שהוא חריף, כלומר יוצא בשוק וזמין, הוא המטבע. יעקב קודם כל נותן אמון, ואחר כך - אם יש בעיות - הוא יודע להתמודד.

לכן גם אחרי עשרים שנה בבית לבן - כאשר לבן מאשים את יעקב בגניבה, הוא ממש נעלב מהאשמה הזו. כי יעקב הוא איש תם. הוא קודם כל נותן אמון, וגם אחרי עשרים שנה עם לבן הוא עדיין מצפה שמערכות היחסים יהיו מבוססות על יושר וכנות, אפילו עם לבן...

איפה היית כשעשית?

לשים במרכז חודש אלול אירוע של יום הולדת, זה להפוך לגמרי את הראש של אלול - מראש של חשבון נפש בלבד לראש של חשבון נפש מתוך התחדשות ושמחה.

יום הולדת הוא בעת ובעונה אחת יום של הודיה גדולה על מה שהיה, יום של ציפייה גדולה למה שיהיה, ומין גשר של חשבון נפש שמחבר בין שניהם.

אחד הפסוקים היפים המדברים על יום הולדת נמצא בספר תהילים, וגם הוא צובע לנו את אלול בצבע של חיות ושמחה המאפיינים יום הולדת. "ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. שָׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נִחְלָתֶךָ וְאַחְזָרְתֶּךָ אֶפְסֵי אֶרֶץ".

הקב"ה אומר לכל אחד מאיתנו - היום ילדיתך. אתה לא נמצא כאן רק כי היית כאן ועכשיו תישאר, אלא הבחירה בנו היא חדשה, רצונית וחופשית. היום ילדיתך, ולכן - שאל ממני ואתנה גויים נחלתך. האמון המחודש הזה שניתן בנו והאהבה שהקב"ה אוהב אותנו נותנים לנו כוחות לבחור מחדש, לתקן את החיים שלנו ולהוסיף עליהם עוד אור ועוד טוב. כמה אנחנו צריכים אמון, כמה אנחנו זקוקים לנחמה. ר' שלמה היה אומר שכל ילד צריך מבוגר אחד שיאמין בו, והנה מתברר שגם כל מבוגר צריך את ה' יתברך שיאמין בו וילד אותו כל יום מחדש, בתמימות שמחה.

התמימות הזו של חודש אלול ממשכה הלאה ופוגשת אותנו גם בחודש תשרי שאחריו. כך אומר האגרא דכלה:

תמים תהיה עם ה' אלוקיך. ירמוז על הימים שמן ראש השנה

"וְיִהְיוּ תַאֲמָם מִלְמָטָה וְיִחַדּוּ יְהוָה תָּמִים עַל רֵאשׁוֹ"

ח"י אלול, יום הולדת שני המאורות הגדולים - הבעל שם טוב ובעל התניא - צובע לנו את אלול בצבע אחר לחלוטין, צבע תמים של יום הולדת.

יש משהו מאוד תמים בלחגוג יום הולדת, ויש לכאורה איזה משהו בוגר כביכול בלהפסיק לעשות מיום ההולדת עניין גדול...

והנה, פתאום אנחנו פוגשים תנועה תמימה כזו, פשוטה - חוגגים יום הולדת לצדיקים. בדרך כלל, המפגש עם צדיקים הוא סביב יום ההילולא שלהם, היום בו הסתלקו מן העולם אחרי שהותירו בו את חותמם, ואילו כאן אנחנו מוצאים תנועה חסידית מפתיעה ומשמחת בה מציינים יום הולדת. חזרנו לגן, יש כתר על הראש וכיסא מקושט. כמה מתוק. כמה תמים.

האירוע הזה צובע את אלול בצבע של תמימות ילדותית. ובאמת, אחת התורות הידועות שהרבי מלובביץ' זי"ע מביא בלוח היום יום (ג-ד תשרי) היא שהתמימות היא ממש יסוד התשובה - תמימות במובן של כנות ואמון ביכולת השינוי והתיקון.

נאמר שם בשם הרבי ר' זושא מאניפולי שהתבטא כי הוא אינו יכול להגיע למעלת התשובה העליונה (עליה דיבר רבו, המגיד ממזריטש), ולכן החליט לחלק את התשובה לחלקים, כי 'תשובה' ראשי תיבות: ת, תמים תהיה עם ה' אלוקיך. ש, שיווית ה' לנגדי תמיד. ו, ואהבת לרעך כמוך. ב, בכל דרכיך דעהו. ה, הצנע לכת עם אלוקיך.

ביחס לאות הראשונה מביא הרבי כך:

ת, תמים תהיה עם ה' אלוקיך - עבודת התשובה הבאה על ידי התמימות. כמה בחינות ומדרגות בעניין התמימות, וביחס אל התשובה העולה על כולנה היא תמימות הלב... כאמור באברהם "ומצאת את לבבו נאמן לפניך".

אם כן, תחילת התשובה היא עבודת התמימות הילדותית הזו, שנותנת כנות בכל דבר ומאמינה ביכולת השינוי והתיקון.

על הפסוק המכנה את יעקב אבינו "איש תם", אומר רש"י: "כל שאינו חריף לרמות קרוי תם". רגע, אבל אנחנו יודעים שיעקב אבינו ידע לרמות, הרי הוא ידע להתמודד עם לבן ולהיות "אחיו ברמאות"! אלא שרש"י לא אומר שיעקב לא יודע לרמות, הוא אומר "שאינו חריף" לרמות. "חריף" בלשון המשנה הוא דבר זמין ומיידי. כוכור,

פשוט קצת יותר

כשמחשבים לך בשנות ישיבה,
זה פשוט וקצר יותר

תואר ראשון כ-18,000 ₪ בלבד!*

זה פשוט וקצר יותר תעודת הוראה ותואר B.Ed בתושב"ע

מסלולי לימוד נוספים:

לשון עברית

חינוך מיוחד דו חוגי

תנ"ך

מחשבת ישראל

מדעי הטבע

אנגלית

מדעי המחשב

מערכת שעות נוחה

היברידי, ימים מרוכזים, מקוונים, יום שישי ועוד

חדש וייחודי!

הסבת אקדמאים והרחבת הסמכה במסלול מקוצר בחוג ללשון הקודש ובאנגלית. + תוכניות מותאמות לבעלי תעודת מורה בכיר.

לפרטים ולהרשמה:

Rishumramim@michlalah.edu
02-6750987

עד הושענא רבה באשמורת ב' שעות קודם היום, שאז היא עת רצון לגמור החתימה לטובה, ויש בהן ת"צ שעות - מגני' תמי"ם, 'תהיה' בכל השעות הללו 'עם ה' אלקיך'.

כלומר, מראש השנה ועד החתימה האחרונה בהושענא רבה יש 'תמי"ם' שעות. הזמן עצמו נהיה תמים, יחד עם האנשים המהלכים בתוכו. כולם מאמינים בתיקון. כולם פותחים עיניים ולב בסקרנות ומוכנים להשתנות. והנה עוד סיפור על הבעל שם טוב:

הבעל שם טוב היה שם את הירד הקדושה שלו על הלב של יהודי ומברך אותו. בצעירותו טרם שנתגלה היה עוזר למלמד, וכשהיה לוקח ילד ל'חדר' מה היה מברך אותו? "שתהיה יהודי חם". הסבא משפולי אמר: בהיותי בן שלוש שנים ראיתי את הבעל שם טוב, והניח ידו הקדושה על לבי, ומאז חם לי.

הבעל שם טוב מברך בחום, וח"י באלול מביא איתו חיות, חום ושמחה. זה מאוד חשוב, כי מוסבר בחסידות שהדין בראש השנה עובר עם מכשירים שהופכים חום לתמונה, כמו מכשירי ראיית הלילה. כך בודקים אותנו - היכן היינו חמים, היכן היינו במלוא תשומת הלב, בנוכחות מלאה, ומה קרה שם - זו התמונה העולה על המסך. לעומת זאת, רגעי הקרירות, חוסר תשומת הלב והמקומות בהם היינו חלקיים או לא היינו בכלל - זה לא עולה כלל על המסך.

באופן כזה, הדין הוא דין אמת. כך בודקים מיהו האדם באמת. מתי ומה הוא עשה כשהוא היה חי באמת, ואז התמונה יכולה לצאת שונה לגמרי מאיך שנראה לנו ביום יום. הבעל שם טוב לימד שהאדם באמת רוצה להיות כולו טוב, כולו אמת, כולו קדושה, והמשימה היא לתת לרצון הפנימי הזה להישטף החוצה, אל החיים עצמם.

ח"י אלול והחום אותו הוא מביא ממתיק מאוד גם את יום הדין עצמו, כי הוא מגדיר כיצד עושים את הדין, איך הוא מתנהל ואת מה בודקים. בודקים את נקודות החום והן שהופכות לתמונות. הן העיקר.

מספרים שפעם תוכננה להתקיים התוועדות של הרבי בבית המדרש הגדול ב-770, אלא שאז מישהו העיר שהאולם קר וחשוך, והרבי ענה לו: "כאן לא קר ולא חשוך, חם כאן ומואר".

שלא נירדם

ח"י אלול מגיע בדרך כלל סמוך ונראה לפרשת כי תבוא, שם יש ציווי מיוחד - ציווי ייחודי לספר דברים: "וְשָׁמַחְתָּ בְּכָל הַטוֹב אֲשֶׁר נָתַן לְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתְךָ אֵתָהּ וְהַלְוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ".

יש מצווה לשמוח בכל הטוב, וזו הייתה שליחותו של הבעל שם טוב - צדיק שהשם שלו הוא טוב, וכזה שעסק כל הזמן בלראות את הטוב ולהראות אותו לאחרים - כמה כל יהודי הוא טוב, כמה כל פסוק בתהילים הנאמר בכוונה ובשמחה הוא טוב, וכמה ה' הוא טוב, אוהב אותנו ורוצה בשמחתנו ובהצלחתנו.

גם הדין בראש השנה הוא חלק מהטוב הזה - כדי שלא נירדם, כדי שלא נשקע, כדי שנתאמץ להוציא מעצמנו את כל האוצרות הרבים הטמונים בתוך כל אחד מאיתנו. ויש צדיק שהקב"ה מסר לו את הבעלות על הטוב והוא מפיץ אותו בעולם, ולכן קוראים לו בעל שם טוב. כשהוא נולד - נולדה יחד איתו השיטה הזו: לחפש את הטוב, ולגרש את החושך עם אור ולא עם מקלות.

בדרך זו, כל אלול נראה אחרת יחד עם חגיגת יום ההולדת הזו של שני המאורות הגדולים שמאירים גם לנו.

משם זה השתלשל עד דורנו, עד לסיפור בו הרבי הורה כמה פעמים לחסידים להישאר איתו בימים הלחוצים הסמוכים לחג הפסח - כדי לחגוג איתו את יום ההולדת שלו ב"א ניסן... כך גם ביחס לאופן בו הרבי הורה לאנשים לציין את יום ההולדת שלהם מתוך שמחה והודאה והתוועדות, הכוללת גם קבלת החלטות טובות לצורך ההתקדמות בשנה הבאה.

כל זה מגיע מח"י אלול ומשני הצדיקים המאירים.

הרשימה הזו מוקדשת באהבה לאהובי נפשי, חברי קהילת 'יחדיו' ה' עליהם יחיו. קהילה שקמה בשבת פרשת כי תבוא, ח"י אלול, וחוגגת כעת חיה טו"ב שנים של חיות ושמחה אלולית בעבודת ה'. יחדיו יהיו תמים - מלמטה ועד ראש, כן נלך ונעלה ונגביר יחד אור וחיות חסידית מתוך אהבה ושמחה, אמץ.

תשובה פשוטה

הרב תומר ביטון, ר"מ בישיבה התיכונית בקרני שומרון

משב רוח קל ליטף את פני.

כמה שהתגעגעתי – אלול.

אוגוסט ואלול משמשים בערכוביה, חום וצינה, חול וקודש עייפות

לצד רעננות.

הרצון להתחדש מביא עמו מחשבות רבות.

כיוונים שונים, דרכים מגוונות של תשובה.

חבר פעם אמר לי בחיוך: "אלול – כל התשובות נכונות".

הוא צדק.

אבל אני חיפשתי תשובה אחת, מדויקת, שתהיה נכונה בשבילי

דווקא השנה.

ואז עלתה בי המחשבה – שופר.

טעמים רבים יש לתקיעה בשופר, אך לכולם מכנה משותף אחד,

בכווחו לקרב את ליבו של האדם אל אביו שבשמים.

החלטתי: השנה אתקע בשופר בראש השנה. ואם לא – לפחות

אתכונן לכך, ואם יזדמן – מה טוב.

מסרתי את עצמי לידי של הקב"ה והתחלתי במלאכת הליבוך.

ראשית, שמעתי שיעורים – רעיוניים, מעשיים והלכתיים.

פתחתי מקורות מן הגמרא ועד להלכה למעשה.

וכמובן, התייעצתי עם תוקעים ותיקים.

האחד אמר בביטחון: "תקיעות באות מהלב. הטכניקה

כבר תבוא מן השמים".

השני טען בנחרצות: "בלוי תרגול נכון – זה לא ילך".

והשלישי היה בטוח שרק השיטה שלו תעבוד.

וכהרגלי, לקחתי מכל אחד מעט, ויצרתי תפיסה משלי.

השלב המרגש ביותר הגיע – רכישת השופר.

אבל איך אפשר לבחור שופר מבלי לדעת לתקוע?

עלה בי רעיון: קודם ארכוש שופר פשוט, אתאמן,

וכשאצליח – אבחר את השופר המיועד והמיוחד שלי.

וכך עשיתי. רכשתי, התאמנתי, התמדתי, ואף גיליתי שאני

לא רע בזה.

כעת הגיע הזמן לבחור את השופר שבו אתקע בראש השנה.

בדקתי היכן ניתן לרכוש שופרות כשרים ואיכותיים, ולבסוף בחרתי

חנות משפחתית ותיקה – שלושה דורות בתחום.

להפתעתי, החנות שכנה בלב תל אביב, בסמטאות העמוסות בחנויות

והדלות במקומות חנייה.

הרגשתי שזה חלק מהמסע שלי השנה.

הוויו הוביל אותי, וככל שהתקרבותי הבנתי שהסיכוי למצוא חנייה

– כמעט אפסי.

רחובות צרים, נתיבי אוטובוסים, חד סטרי. סחרחורת. זה לא

בשבילי, חשבת.

ואז – רכב יוצא בדיוק מחנייה.

חיוך עלה על פניי. סימן קטן מלמעלה שאני בכיוון.

הגעתי לכתובת. לא חנות, לא חלון ראווה, אפילו לא שלט.

שוב בדקתי את המספר – תואם.

הרמתי טלפון, ובקול רגוע מדי אמר המוכר: "כן, כן. רואה את

שער הברזל? לידו יש כפתור. תלחץ – אני אפתח".

לחצתי. השער זז. נכנסתי לסמטה צרה ואפלה.

ריח כבד חדר לאפי. לא כך דמיינתי את רכישת השופר הקדוש.

משמאלי – חדר עם ארגזים מלאים בקרניים לא מעובדות.

מימיני – חדרון צר, מלא ארגזים של שופרות מוכנים.

נכנסתי בהיסוס פנימה.

גבר גבוה, רחב כתפיים, בעל זיפים, דיבר בטלפון על מכירת שופרות.

אחרי כמה דקות ניתק והביט בי.

"שלום", אמרתי בביישנות. "באתי לקנות שופר".

"ברור", חייך בציניות. "כי אם היית בא לקנות משהו אחר – זה

כבר היה מעניין".

"אתה כבר תוקע, או רק מתחיל?" שאל.

"האמת... מתחיל", לחשתי, ואז מיהרתי להוסיף: "אבל אני כבר

מצליח להוציא כמה קולות".

"מעולה", הרגיע.

הוא נתן סקירה קצרה: שופרות מעובדים, קטנים, גדולים, מהודרים.

הצבעתי על הארוכים והמסולסלים. "ומה אלה?"

"זה קודו. לא כשר לראש השנה".

"וזה הפעם הראשונה שאני בוחר שופר", הודיתי. "יש כללים?"

"בגדול – לא. לכל אחד מתאים שופר אחר. רק תבדוק אם אתה

תוקע מהצד או מהאמצע – ולפי זה בחר פייה. חוץ מזה – תנסה.

תרגיש. אני כאן אם צריך".

נשארתי לבד מול ארגזים מלאים שופרות.

אני לא באמת מבין בזה. אך ידעתי, זו לא בחירה טכנית

– זו בחירה של לב.

הרמתי שופר שחור עם פסים לבנים. גדול, עבה.

עלתה בי תהייה, מעניין מאיזה איל הוא הגיע?

בעיני רוחי ראיתי איל מרשים, מנהיג העדר, כזה שאיש לא

מתעסק איתו.

ניסיתי לתקוע – הפיה רחבה מדי.

מצאתי שופר אחר, חום כהיר עם גוונים כהים.

נראה כאיל נאה וחביב, "הבחור של כולם".

נשפתי – תקיעה חלקה, אולי מושלמת.

אבל לא הרגשתי שהוא שלי.

חיפשתי וחיפשתי – ולא מצאתי.

ייאוש החל להציף אותי.

אבל אז נזכרתי – השנה זו התשובה שלי. אלוקים

כבר סימן לי בדרך, אפילו חנייה בלב תל אביב

הוא סידר לי.

בפינה ראיתי ארגז ועליו כתוב בטוש: "שופרות

מזולים".

קימטתי מצח. בשביל זה באתי עד כאן?

אבל לצאת בלי שופר – זו לא אופציה.

נברתי בארגז. רובם לא דיברו אליי.

ואז, בתחתית, מצאתי אותו.

שופר שחור, לא יפה במיוחד, אבל פס לבן דק לאורכו

הפך אותו למיוחד בעיניי.

פייה עגולה, מתאימה בדיוק לי – תוקע מהאמצע.

אורכו בינוני, לא קצר מדי ולא ארוך.

הרמתי אותו, עצמתי עיניים, וראיתי איל פשוט. רגיל. עומד

בצד העדר, לא מושך תשומת לב. מתבונן, לומד.

וכשאחד הגדיים נופל – הוא ניגש, מרים אותו בעדינות בקרניו,

בלי שאף אחד רואה.

נשמתי עמוק ותקעתי.

לא קול חזק ומרשים שחודר לאוזן ועוצר שם.

אלא קול צרוד אך ברור, כזה שמטה את האוזן להקשיב.

כזה שפותח את שערו של הלב, המנסה להבין.

ניגשתי למוכר, ואמרתי בשמחה:

"את השופר הזה – אני רוצה".

התקיפה בקטאר היא לא עוד חיסול, היא סימן למהפך

דאגלס מארי חש הקלה שהוא לא יהודי, כדי שיוכל לשמוח בחיסול אויביו. האם הוא צודק? מבט עכשווי על חיסולם של רבי-המרצחים במלחמתנו, והמשמעות הייחודית בתקיפה בקטאר

הרב דני לביא

ביותר נמצא מחליף. אנו יודעים ששמחתנו המוסרית והצודקת בחיסול הרשעים הללו, היא עדיין לא שמחה מלאה ושלמה.

האסטרטגיה הישראלית חותרת לתיקון העולם, ובשביל כך לא מספיקה מדיניות של 'כיסוח הקוצים'. צריך טיפול שורש - שבאותם מקומות עצמחו ערוגות הרשע, ניטע במקומם ערוגות של צדק וחיים מוסריים וטובים.

מכל ניסיון העבר שלנו, יש לכך רק משמעות ריאלית אחת - שליטה ישראלית והתיישבות יהודית. זה נכון מבחינת תודעת ההפסד של אויביו, שרק בכך הם רואים כישלון; זה נכון מבחינה ביטחונית, על מנת למנוע את הטבח הבא; וזה ודאי נכון מבחינת תפקידנו כלפי העולם, שיכול להתממש רק על ידי הקשר הייחודי שלנו לארץ ישראל: "עת הַזְמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ - ...הגיע זמן של רשעים שישברו... הגיע זמן בית המקדש שיבנה" (שיר השירים רבה). אז נאמר לידידנו, דאגלס מארי: חברך היהודי הטעה אותך בהבנתו השגויה. עם ישראל שמח מאוד בחיסולם של הרשעים. אבל איננו מוכנים להסתפק בכך, אנחנו מבקשים ניצחון מוחלט ושמחה שלמה. חיסול הרע, ועשה טוב.

הרב דני לביא הוא ראש מכון עולמות, ר"מ בשיבה הגבוהה באלון מורה, וראש בית המדרש בקריה האקדמית אונו

דאגלס מארי, העיתונאי הבריטי אוהב ישראל, סיפר שחבר יהודי אמר לו שלפי התורה אסור לשמוח כשהאויב מושמד ("בנפול אויבך אל תשמח"). מארי הגיב על כך כשהוא מחוייך: "אני לא יהודי, אז אני לא צריך לשמור על הכלל הזה".

האינטואיציה הבריאה מזדהה הרבה יותר עם תגובתו של מארי. ואכן, חיסול מנהיגי חמאס בקטאר, ולפני כן חיסול סינוואר ונסראללה, הובילו לאחדות חריגה אפילו בין אולפני החדשות השונים.

האם גישת היהדות לא מאפשרת לשמוח כאשר רשעים גדולים כאלה מחוסלים?

לשמוח בלי להתנצל

האמת שונה לחלוטין. השמחה הספונטנית והמתפרצת של עם ישראל במות הרשעים הצוררים, מבטאת בריאות נפשית, יושרה מוסרית, ואת צו היהדות, שנאמר "בְּאָבֵד רְשָׁעִים רְנָה" (משלי יא, י).

עם ישראל אמר את שירת הים בעקבות טביעת המצרים, ותוכן השירה מתרכז במפלתם. כך גם שירת דבורה - בה משבחים את יעל על החיסול הממוקד שביצעה בסיסרא.

מי שחפץ בטובת העולם, שמח כאשר גורמים הפועלים להחרכתו מפסיקים להתקיים, שהרי "באובדן אלה יתישב העולם יותר, כמו שפירות הכרם מתרבים וטובים יותר בסילוק הקוצים ממנו" (ספר החינוך לד).

הפסוק הוצא מהקשרו

"בְּנֵפֶל אוֹיְבֶיךָ אֶל תִּשְׂמַח" (משלי כד, יז), לא נאמר בנוגע למחבלים ארורים ודומיהם, אלא לסכסוך אישי שקיים בין שני ישראלים. לכן משתמשים במילה שמבטאת איבה אישית "אויבך", ולא "רשעים". כך מוסבר במדרש, והוא חותם בהנחיה המעשית: "באותן המבקשים לעשות רעה לישראל חבירו שהם רשעים גמורים - מותר לשמוח ברעתך" (תנא דבי אליהו רבה יח). ומי ש"מצטער על צער רשעים שהיו אכזרים" זו שחיתות מוסרית (ע"פ ספר חסידים תרז).

תן כבוד לעמך

בהקשר לתקיפה האחרונה בקטאר נוסף, שמעבר לחיסולים החשובים, יש כאן ביטוי להרמת קרנה של מדינת ישראל על ידי התעוזה לתקוף, לקחת על כך אחריות בלי לגמגם, ולפגוע קשה במעמדה של מדינה שהיוותה מקלט לגדולים שבאויבי ישראל, והשפיעה לרעה בכספיה האדירים על מדינות המערב.

זקיפות קומה אסטרטגית זו, ראויה לשמחה מיוחדת. במיוחד כשהיא מצטרפת לחיסול ההנהגה האיראנית והחות'ית, היא נותנת מסר חד וברור למדינות הרשע בעולם: ישראל יכולה לשים את ידה עליכם בכל מקום בעולם. זהו מהפך אדיר מאוזלת היד לפני כשנתיים, להרתעה חובקת עולם. ועל כך נאמר בתפילת ראש השנה: "וּבְכֵן, תֵּן כְּבוֹד ה' לְעַמְךָ... וְכָל הַרְשָׁעָה כְּלָה פְּעֻשָׁן תִּכְלָה. כִּי תַעֲבִיר מְשָׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ".

מה האסטרטגיה?

יחד עם זאת עלינו לזכור שהניסיון מראה שגם למחבלים הגדולים

דמיונובוע
להשיב לאיו סוף שבתוכי

להתחבר להשראה

דמיונובוע לאמנים

הצטרפו למסע לימוד מעמיק ומעשיר ותלמדו שיטה עדינה וישירה שמחזירה את הזרימה, משחררת חסימות ומאפשרת ליצירה לנוע קדימה בשפע של רעיונות, דמיון, אמנות ומוזיקה.

גם בוואטסאפ
0585099663

לפרטים ולהרשמה חייגו למכון: 02-5099660
או כנסו לאתר שלנו dimyonovea.com

מצטער, יצר הרע שלי,

יש לי ברית עכשיו

אני כבר מזמן לא בישיבה, מה פתאום חברותא עכשיו?! < אם זה מה שאתה חושב עליו – לא צריך להרוג אותך, כבר עשית את זה לעצמך > מסריח, מסריח, אבל יש לי קלף מנצח >>> במלאת שבעה להסתלקותו של הרב שניאור קץ זצ"ל, מובאים לעילוי נשמתו דברים שנהג ללמד מדי שנה בחודש אלול

מעשה מקאפצין פאשא

עמו בערמה ויספר לו באשר שהיה אצל המלך ושמע מפיו איך שהוא אוהב אותך, אך יש לו יסורים מדבר אחד, כי כשאתה בא לפניו לדבר אתו אינו יכול לסבל ריח פיך, כי הוא מרגיש ריח רע נודף מפיך, והוא אינו יכול להיות בלעדיך, ויש לו יסורים גדולים מזה, ולזאת עצתי כי בכל עת שתבוא לפני המלך, תאחז מטפחת עם בשמים לפני פיך, כדי שלא ירגיש המלך הריח הרע מפיך, כי הבשמים יבטלו הריח רע למען לא תבאש בעיני המלך. והישראל הנ"ל מחמת תמימותו האמין לדבריו, ונסכם בדעתו לעשות כן. אחר כך הלך הפאשא הנ"ל אל המלך ויספר לו כי שמע מהישראל הנ"ל, שאמר שיש לו יסורים גדולים, כי בכל עת

פעם אחת היה אצל המלך התוגר איש אחד מאחינו בני ישראל שהיה חשוב בעיניו מאד מכל שרי המלוכה אשר לו, ויאהבהו אהבה גדולה ועצומה מאד יותר מכל שרי המלוכה אשר לו. ובכל יום ויום היה קורא אותה לביתו להשתעשע עמו יחד. ויקנאו בו שרי המלוכה, וחשבו מחשבות להעליל עליו לפני המלך ויאבדוהו מן העולם. והיה ביניהם פאשא אחד שהיה נקרא קאפצין פאשא, ששנאתו להישראל הזה היתה גדולה יותר מכל השרים. ולפני הישראל הראה עצמו כאוהב לו, ובכל יום חשב מחשבות חפצו שיצליח בידו למצא עליו איזה עלילה לפני המלך. פעם אחת בא הפאשא הנ"ל להישראל הנ"ל, והתחיל לדבר

בשום אופן, על כן אני מבקש ממך שתקח את המכתב ותוליך אותו לשם. והנה הפאשא הנ"ל שמח מאד, כי עתה יוכל להלשין עליו עוד לפני המלך, כי לא עשה רצון המלך עם המכתב. ויקח הפאשא המכתב מידו ומסרו לזה האיש שנשלח אליו. וזה היה ממונה לשרוף החייבי מיתות של המלך, ותכף חטף את הפאשא הנ"ל ויזרוק אותו לתוך כבשן האש ונשרף, כאשר מגיע משפטו על פי ה' מדה כנגד מדה.

והנה הישראלי לא ידע כלל מהנ"ל שנעשה לו, למחר חזר ובא לפני המלך. וכשראה אותו המלך תמה מאד, ואמר לו העוד לא מסרת את המכתב שנתתי בידך להאיש הנ"ל. השיב לו אדוני המלך את המכתב מסרתי לקאפצין פאשא הנ"ל, שהוא ימסרנה להאיש, יען כי השם יתברך הזמין לי מצות חתוך, ודרכי לבלי להניח את המצוה הזאת. אז הבין המלך הלא דבר הוא שישרף זה הפאשא שהלשין עליו לפניו. ושאל המלך תכף את האיש, מה זה שאתה אוהז מטפחת עם בשמים נגד פיך בעתה שאתה מדבר עמי. השיב לו שהפאשא נתן לו עצה הזאת, כי אמר לי ששמע ממך שאינך יכול לסבל ריח פי.

אז ספר לו המלך איך שהפאשא הלשין עליו לפניו שאמרת לו שאינך יכול לסבל ריח פי, ועל כן תאחז מטפחת עם בשמים שלא תרגיש ריח רע מפי. ויספר לו המלך מה שהיה כתוב בהמכתב שנתן לו, ואמר לו עתה אני יודע אשר ה' השליט בארץ אשר מציל ידידיו מכל רע, ולהפאשא הנ"ל כאשר זמם לעשות כך, כן נעשה לו, וישב לו ה' גמולו בראשו. ומאז והלאה נתגדל בחשיבותו בעיני המלך יותר מכל השרים אשר אתו, והיה חשוב ויקר בעיניו מאד מאד.

(כוכבי אור, ספורים נפלאים ג)

שמדבר עם המלך מרגיש ריח רע יוצא מפי המלך, על כן נסכם עצתו כשיבוא לדברך עמך אדוני המלך, יאחז מטפחת עם בשמים נגד פיו כדי שלא ירגיש ריח רע מפי המלך, וזה לך האות כי כנים דברי, כי למחר כאשר יבא לדבר עמך תראה בעיניך שיאחז את המטפחת נגד פיו. כששמע זאת המלך נתכעס מאד, ואמר לו כשראה אשר כנים דברך אז אאבד אותו מן העולם.

והנה הישראלי הנ"ל בא ביום מחר לפני המלך, ויאחז המטפחת נגד פיו כאשר יעץ לו הפאשא, כי האמין לדבריו. והמלך כשראה זאת ויוכח לדעת כי כנים הם דברי הפאשא, תכף כתב מכתב כדברים האלה, "כאשר יבא האיש המוסר כתב זה לפניכם תשליכו אותו תכף לכבשן האש אשר כל חייבי מיתות נשרפים שם". והמלך חתם את המכתב בחותמו, ואמר לזה האיש, אבקש ממך שאתה בעצמך תביא את המכתב הזה להאיש שנכתב על [האדרעס] הכתובת שהוא במקום פלוני. והישראלי הנ"ל לקח המכתב והבטיח למלך אשר יעשה כדבריו, ולא ידע מה כתוב בו והלך לביתו.

והנה זה האיש ישראל הנ"ל היה מחזיק מאד במצוה למול ילדי ישראל, ובכל עת שכבדוהו במצות חתוך, לא פנה אל שום מניעה שהיה לו כי המצוה היתה יקרה בעיניו מאד. ואז באותו היום שהיה צריך לנסע למסור המכתב מהמלך למקום אשר נשלח, וה' אשר חפץ להציל ידידו הנאמן, סבב שבא אחד מכפר אחד וכבדו שיסע עמו להכפר ולמול את בנו. ומחמת כי דרכו היה לבלי להניח את המצוה הזאת בשום אופן, התחיל לחשב מה אעשה לצווי המלך בדבר מכתבו.

וסבב ה' שבא לנגדו הפאשא הנ"ל. ויספר להפאשא שהיה אצל המלך, והמלך מסר לו מכתב שימסרוהו להאיש שנשלח לו, והיום הזמין לו ה' מצות חתוך, ודרכי לבלי להניח את המצוה הזאת

ה' משתעשע בנו

מה העניין של המעשייה הזאת? לכאורה זה נשמע כמו סיפור חסידי קלאסי; בסוף הגוי נשרף ובה ציון גואל, והיהודי חי לעולמי עד בעושר וכבוד מעתה ועד עולם, קדיש דרבנן...

אחרי שלמדתי קצת את הסיפור הזה, אני חושב שהוא אחד הסיפורים הכי נפלאים שיש לרבי נחמן.

המלך הוא מלכו של עולם. הקדוש ברוך הוא אוהב להשתעשע עם יהודים, אוהב להשתעשע איתנו. יש תורה של החוזה מלובלין שכאשר יהודי הולך לעשות משהו בעבודת ה' - אסור שיתחיל לחשוב כל מיני חשבונות 'אולי זה לא שייך לי בגלל כל מיני עבירות אחרות שעשיתי'. מדובר כמובן על יהודים כשרים, שהנקודה האמיתית שלנו היא באמת נקודה טובה, ולא רעה.

בעל-התניא אומר שלפעמים יש ימים שיש לאדם הארה רוחנית מכל מיני סיבות, והוא מגיע לתפילה ובאמת רוצה להתפלל. נכון שיש גם המון ימים שאנחנו מתפללים רק בכוונה שתיגמר התפילה, מכוונים כל התפילה שהיא תיגמר... אבל יש ימים שדווקא כן הולך לנו, ויש יהודי שהמלך, הקדוש ברוך הוא, משתעשע בו. הקדוש ברוך הוא באופן עקרוני משתעשע בכל יהודי, שמח מאוד-מאוד מזה שיש מציאות של יהודי בעולם.

מה עושה היצר הרע? היצר הרע אומר ליהודי: בוא תהיה אמיתי לרגע; אם אתה באמת מכיר את עצמך, יש לך ריח רע מהפה. המון ריח רע מגיע ממך.

הגמרא בברכות אומרת שאם באו לאדם ייסורים - שיפשפש במעשיו, אם לא מצא - יתלה בכיטול תורה, ואם גם כזה לא מצא - בוודאי הם ייסורים של אהבה. אנחנו עוד לא הגענו למקום שלא מצאנו שום דבר שלילי שעשינו בימי חיינו מיום שנולדנו, כך שכל מה שנשאר לנו זה רק לתלות באיזה עוון ביטול תורה של סדר ערב בישיבה התיכונית... לא. לצערנו יש לנו הרבה מה להביא, מן הגורן ומן היקב: מידת הכעס, חשיבה מרובה מדי על עצמנו, ועוד כהנה וכהנה.

היהודי בתמימותו מאמין ליצר הרע ואומר לעצמו שהוא באמת מסריח, ואם אני מסריח אני לא יכול להשתעשע עם המלך. הרי ה' לא אוהב צבועים. הצד הזה לכאורה נשמע מאוד אמיתי.

אל תהרוג את עצמך

אם זה הביאור, אז יש פה משהו לא ברור בסיפור. היהודי מקבל את דברי היצר הרע - הוא כבר לא יכול להשתעשע עם המלך, כי יש לו ריח רע מהפה ויש לו הרבה בעיות - אבל מה עם המלך? איך המלך מקבל את הדברים ככזאת צורה ומשתף פעולה, כך שכביכול היהודי חושב שיש ריח רע מהמלך?

יש כאן נקודה מאוד חשובה: זה שיהודי מחזיק מעצמו תמים, ויש לו תיאוריה כזאת שהוא מסריח, זו בעיה. בעיה חמורה. בעצם, היהודי כבר מתאר לעצמו מה ה' חושב עליו, מה המלך חושב עליו. מה ה' חושב על הקשר איתי? ברגע שאדם מתחיל לצייר את הקב"ה שכל כך אוהב אותו - שהוא כביכול כל כך שונא אותו, זו כבר בעיה חמורה מאוד.

ההמשך מתברר בצורה כזאת:

אחת השאלות שעולות על הסיפור, זו השאלה: למה המלך לא חתך לו את הראש מיד במקום? למה הוא פשוט לא יכול להגיד למישהו "תן לו כדור בראש בבקשה"?

רבי נחמן רוצה לומר, שבמצב כזה המלך כבר לא צריך להמית אותך בעצמו. הרי מה כל הגאונות בסיפור? שהיהודי הורג את עצמו. המלך אומר לו בעצם: אתה תהרוג את עצמך. קח מכתב שכתוב בו 'נא לזרוק אותי לאש', ונזרוק אותך לאש. מה הכוונה? ה' לא צריך להמית כבר את הבן אדם על ידי איזה עונש, כי כשיהודי מצייר כך את הקדוש ברוך הוא - שהקדוש ברוך הוא חושב עליו שהוא מסריח - הוא כבר לוקח את הגיליוטינה בעצמו ומוריד אותה על צווארו. אם הוא לוקח בדמיון כזה, זה כבר מוות.

זה קצת כמו שאנחנו אומרים כל שנה לפני תשעה באב. עם ישראל

תורה מדי פעם. הרבה פעמים הם אומרים לי: "שמע הרב, ניסינו, בישיבה זה היה נחמד. השנים בישיבה היו שנים יפות. אבל אנחנו כבר לא בעולם היפה, אנחנו כבר בעולם אחר". אנחנו כבר זקנים, זהו, אנחנו כבר סוסים מתים.

נו, אז מה עושים כשאתה מרגיש סוס מת? רבי נחמן אומר שאתה צריך למצוא בעצמך נקודה כלשהי שבה אתה בכלל לא סוס מת. איזושהי נקודה טובה בה אתה קשור למלך בצורה כזאת שזה יכול להפוך את כל המציאות של החיים שלך. זה העניין של תורה רפ"ב, של נקודה טובה.

בסיפור שלנו, היהודי הגיע למצב שהוא לוקח את עצמו למוות, כי הוא מחזיק מזה שהמלך בטוח שהוא מסריח. הוא כבר מחזיק אפילו פתק שהוא הולך למות. בשלב הזה היצר הרע פוגש אותו, והיצר הרע מגיע בחיך כזה של 'איזה יופי, כבר גמרתי את היהודי הזה טוטאלית! הוא כבר זקן, כבר לא תהיה לו חברותא... הוא מסכן והוא כבר התרחק כל כך עד שהוא בטוח שהקדוש ברוך הוא שונא אותו. נפלא! עשיתי עבודה סוכר!

אבל היצר הרע הוא "מלך זקן וכסיל", את תורה רפ"ב הוא לא למד. מסכן, הוא אמנם למד הרבה, אבל את זה הוא לא למד.

כאן היהודי הביא לו בהפוכה, ושינה את כל המציאות. היהודי אומר לו 'נכון שאני מסריח, אבל דע לך שיש לי מצווה אחת שאני לא מוותר עליה לעולם - מצוות ברית מילה. לא יעזור שום דבר. יגיד המלך בעצמו, תגיד האמא של המלך, אני לא מוותר על מצוות מילה. אם קוראים לי למול - אני מגיע! ואז היהודי ניצל והיצר הרע נשרף.

היהודי מכריז שיש מצווה אחת שבה דבוק בה' יתברך, ואז מתגלה בעצם יש לו שייכות להכל. זה בכיוון של הסיפור על בן המלך שעשוי מצאבים טובות. בהתחלה היה עליו כישוף והוא נהיה מצורע, אבל דווקא על ידי הצרעת פתאום בצבצו ממנו האבנים הטובות. מזה מגיעה הישועה. זה מזכיר קצת את מה שמוספר בגמרא על דוד המלך שהיה בבית המרחץ והצטער על כך שהוא ערום מכל המצוות, עד שנזכר שהוא מהול ואמר "שש אנכי על אמרתך כמוצא שְׁלָל רָב". כלומר, יש איזו נקודה שגם כשאני מרגיש ערום, אני לא באמת ערום - אני נמצא עם המלך. אני חתום בחותם של המלך, לגמרי. וזה מהפך את הכל.

אומרים במדבר "בשנאת ה' אותנו הוציאנו מארץ מצרים". הרבה מסבירים שהחטא של המרגלים היה שהם לא האמינו בעצמם, "ונהי בעינינו כחגבים", והם סברו שכדי לכבוש את ארץ ישראל היא ארץ של כאלו ענקים, נדרשים אנשים צדיקים עם יראת שמיים. אם אנחנו לא צדיקים, אין לנו סיכוי עליהם.

כלומר, מה היה הדמיון שלהם על ה' ? שה' לא אוהב אותנו כי אנחנו לא צדיקים. אבל הם גם אמרו דבר נוסף שעליו אנחנו סובלים בתשעה באב; הם אמרו שכנראה המלך כל כך לא מאמין בנו, הוא כבר ממש שונא אותנו. ובגלל שהוא שונא אותנו, כל מה שהוא עשה זה כדי לגמור עלינו. "בשנאת ה' אותנו הוציאנו מארץ מצרים - לתת אותנו ביד האמורי להשמידנו".

זה כבר דמיון נוראי, ככה נראה אדם שממית את עצמו. יש יהודי שיש לו קצת בעיות רוחניות במידות, והוא כבר בונה על זה תיאוריה שלמה שהוא והקדוש ברוך הוא לא יכולים לדור בכפיפה אחת. יכול להיות שהוא גם מצא כל מיני פסקאות בכל מיני ספרים כדי לאשר את העניינים האלה. יש לו גם הוכחות במציאות שהוא רחוק מה' ובגלל זה לא הולך לו כלום, ובעצם ה' הורס לו הרבה דברים שהוא רוצה לעשות.

ובכן, ברור: ה' שונא אותי וזהו, עכשיו כבר הולכים לסגור את הבאסטא.

במצב נורא כזה, מהיכן באמת באה הישועה ?

יש נקודה טובה!

בסיפור זה היה נשמע מאוד יפה, בדיוק ברגע האחרון תופסים את קאפצין פאשה וזורקים אותו ישר לאש. יש תמונה יפה.

מה הסוד כאן? רבי נחמן אומר שיש תורה רפ"ב, יש נקודה טובה. נסביר:

היהודי מצייר את עצמו שהוא כבר הרבה שנים רחוק מהקדוש ברוך הוא. בואו נחשוב על הקטע הזה. נכון שכאן בסיפור זה בצורה מוקצנת, שה' שונא אותי ממש, אבל הרבה פעמים אנחנו פוגשים את זה בצורה עדינה יותר. לפעמים כשאני מדבר עם בוגרים שלי, אנשים שלימדתי אותם בעבר והם כבר קרוב לגיל ארבעים עם חמישה-שישה ילדים, אני שואל אותם למה הם לא לוקחים חברותא ויושבים ללמוד

התפקידים שגונבים לנו את האהבה

לפעמים התפקידים שאנחנו לובשים כדי לשרוד הם בדיק אלו שחונקים אותנו. רק כשמוכנים לשחרר אותם, ניתן לגלות מי אנחנו באמת.

"ואולי גם אני יכולה לעזוב את התפקיד של השופטת ולראות אותך יותר, ולבדוק מה אתה באמת מרגיש", אמרה לו דנה בהבנה. "זהו בדיק כל היופי בשלושת השאלות, שעוקפות את הצורך לשלוט ופותרות מקום לענווה וחמלה.

כפעם הבאה שאתם מרגישים את הצמצום או הדריכות הזו, עיצרו. שאלו את עצמכם: איזה תפקיד אני מחזיק עכשיו? ואז, מתוך מקום של חמלה וענווה תשאלו את עצמכם: מה הכי יועיל לי עכשיו? תאפשרו לגוף שלכם להדריך אתכם מתוך קשיבות אמיתית אליו.

כל הפרטים שוננו למען שמירת הפרטיות

יש לך את ההזדמנות לא רק לא להמשיך את הדפוס, אלא להתחיל את הריפוי".
"אני אף פעם לא חשבתי עליה כעל מישהי פצועה, אלא כמעין "החיים לא נועדו להיות בעיות שצריך לפתור אותן. החיים הם מסע. הנשמות שלכם נפגשו כדי לפתוח קומה חדשה. הפצעים שאתם מרגישים הם לא אויב אלא שיערים. כל פעם שאתם חוזרים לאותם ויכוחים או כאבים, זה לא עונש ואתם לא באמת תקועים בלופ. אתם בתוך תנועה ספירית שבה אתם פוגשים את אותו המקום אבל כל פעם ממדרגה גבוהה יותר. כשאתם מתנגדים לזה, אתם לא מצליחים לעלות קומה, וזה מאוד מקשה על הריפוי".
"אז אני לא צריך להיות יותר 'המציל' שאל עמיחי."
"אתה צריך להיות מי שאתה באמת. עמיחי שמאפשר לזרם לעבור דרכו והופך להיות פשוט וטבעי יותר. לא עמיחי שנמצא בהצגה, הסברתי."

"מי האדם שיושב מולי? מה הוא מרגיש ממש עכשיו? מה הכי יועיל לו?" ענית.
"ואז?" שאלה דנה.
"תחשבו איך תיראה השיחה ביניכם?" שאלתי את שניהם.
"אני רואה אותך עייפה, מותשת", עמיחי פנה לדנה.
"אני רואה אותך לחוץ ותמיד מנסה להחזיק הכל. מה שיעיל לך עכשיו זה אולי פשוט לדעת שאני איתך גם אם אתה לא מחזיק את כל העולם", פנתה אליו דנה עם עיניים דומעות.
השקט שיהיה בחלל החדר היה שקט של ריפוי.
"דנה, מה התפקיד שלך?" פניתי לדנה.
"המבקרית. זו שתמיד יודעת הכי טוב. האמא שלי הייתה כל הזמן על המשמר, מתקנת ומתלוננת, וכנראה שירשתי את זה ממנה", צחקקה דנה בעצב.
"כאב לא נעלם, אלא עובר מדור לדור, וכשאנחנו מתבוננים בו בחמלה אנחנו מבינים שגם אמא שלך פעלה ממקום כואב. עכשיו

"אם אני לא בתפקיד הזה ואני לא זה שמחזיק את כולם, אז מי אני בכלל?" אמר עמיחי.
"עמיחי, כשאתה נכנס לתפקיד המציל והגוף מתכווץ, זה סימן שאתה נאחז חזק בזהות שמגבילה אותך. מתחת לכל זה, יש משהו אחר - יש זרם של חיים שרוצה לעבור דרכך", הסברתי.
"לעבור דרכי?" שאל עמיחי.
"לא כמציל, אלא כעמיחי", ענית.
"אני לא בטוח שאני מבין", אמר מבלבל.
"אנחנו רגילים לחשוב בדרך בינארית: נכון / לא נכון, טוב / רע. אבל הגוף שלך הוא מצפן מסוג אחר, שמספר מתי אתה נאחז בנסינות שליטה ומתי אתה פתוח לריפוי. כשאתה פתוח - יש זרימה, שמחה וביטחון".
"אני כמעט ולא מכירה אותך במצב כזה, אתה רוב הזמן או לחוץ או מתגונן", דנה פנתה אליו בשקט. "אם תעצרו רגע את כל הסיפורים וההסברים ופשוט תשאלו את עצמכם שלוש שאלות פשוטות...":
"אילו שאלות?" קטעה אותי דנה.

"אני לא מבין; אני כל הזמן עושה דברים שבביל דנה, שבביל הילדים, שבביל כולם - אבל במקום שיעריכו וארגיש שאני יכול להתרווח בנחת, אני פשוט נחנק", אמר עמיחי.
"נחנק?" שאלתי.
"לא משנה מה אני אעשה, זה אף פעם לא מספיק", ענה.
דנה חייכה חיוך עיף.
"אתה באמת עושה עבורי המון, אבל זה מרגיש שאתה עושה כדי להוכיח שאתה בסדר ולא באמת עבורי", הגיבה לו דנה.
"עמיחי, כשאתה אומר שלא משנה מה תעשה - אף פעם זה לא מספיק, איך זה מרגיש בגוף שלך ממש עכשיו?" שאלתי את עמיחי. עמיחי עצם עיניים.
"זה גורם לי להרגיש כבדות, לחץ בחזה, כאילו אני לובש חליפה צרה ומהודקת מדי", ענה.
"ומה החליפה הזו מסמלת?" שאלתי.
"החליפה הזאת? תפקיד שנכנסתי אליו כמציל".
"ואז?" שאלתי.

על ספת הטיפולים עם חנה דיין

מי אמר שהתשובה של הדור אמיתית?

איתי אסמן

בודדים. מדובר בצונאמי של תשובה, בתנועה שלהם וזרם חזק מאוד של התעוררות כל מה שנכתב כאן בשם רבי ישראל מסלנט, יחד עם כל ספרי המוסר הם אמת. וכל אדם צריך לוודא שהתעוררות שלו לא תהיה רגעית אלא כזו שתעשה שינוי אמיתי באישיות שלו. אך לא כתבתי על האנשים הפרטיים, אלא על התופעה הפלאית של תחיית הקודש. לפני כ-150 שנה החלה שיבת ציון, ויהודים החלו להרגיש זרים בגלות ולכן עלו לארץ ישראל, כל אחד מסיבותיו.

תמיד הייתה עלייה של בודדים צדיקים או חבורות קדושות, אך לא היו עליות קולקטיביות ותנועה של חזרת האומה לארצה. לאחר מכן אותה שיבת ציון גרמה להקמת מדינת ישראל, אחת המדינות המפותחות בעולם. זו הייתה תחיית החול. אך עם ישראל הוא עם קדוש, הוא לא יכול לחיות חיים לאומיים ופרטיים רק מכלכלה וביטחון, הוא זקוק לרוח ונשמה, ועכשיו זו התקופה בה הקב"ה נופח את הנשמה, "נותן נשמה לעם עליה רוח להולכים בה", התקופה הזו מפורשת בנביאים ובעיקר בנבואת חזון העצמות היבשות של יחזקאל.

צונאמי של תשובה

קודם קומת החול "וְרָאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גְּדִים, וּבִשֶׁר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה וַיִּרְחַץ אֵינן בָּהֶם." ואז קומת הקודש והרוח "וְהִנְבֵּאתִי כְּאִשֶׁר צָנְנִי וְתָבֹא בָהֶם הַרוּחַ וַיַּחֲיוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וַיֹּאמֶר אֵלַי: כֵּן אֶדְם, הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה." התופעה הפלאית הזו מכריחה אותנו להערך אליה, להקים הרבה ישיבות ובתי מדרש, ספרי לימוד והדרכה אישית כדי שהתשובה הזו תהיה קבועה ואמיתית, ולא חולפת. התופעה תגדל רק אם המודעות של המקרבים תהיה גדולה יותר וגם האחריות ללמד תורה, ולא להתעלם מהשבת האבידה הרוחנית. תנועת התשובה הזו רק תלך ותגבר.

אחרי מלחמת ששת ימים ויום הכיפורים קמו כמה ישיבות לבעלי תשובה וכך גם יהיה בע"ה אחרי המלחמה הזו, רק שהפעם התופעה גדולה יותר, כי אנחנו ממש בעיצומה של גאות ישראל, תחיית הנשמה הלאומית. אשרינו שזכינו להיוולד בתקופה הזו, ונזוכה לפעול עם אל ולקחת בה חלק פעיל עד הגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

בעקבות המאמר שכתבתי על ההתעוררות של הציבור לומר סליחות, קיבלתי כמה תגובות לדוא"ל, ששאלו אותי אם לא מדובר בדברים חיצוניים, או חד פעמיים אך לא כאלו המבטאים שינוי עמוק באישיות. וכך כתב לי אחד הפונים: "אין מי שלא מתרגש לראות רגעי התקרבות גם אצל רחוקים. הבעיה שזה חולף ברגע.

יש יסוד מפורסם של ר' ישראל מסלנט ביחס לחודש אלול (אור ישראל אגרת יד) הוא טוען ש'סיבה' קטנה לא תוליד 'מסובב' גדול, הוא מדבר על השופר וטוען שאין בכח השופר לשנות את האדם, השופר יכול לעורר את האדם שייכנס לתהליך מסוים שהתהליך הזה ישנה אותו, (הוא אומר שם שהשופר יגרום לאדם לקבל על עצמו לעשות חשבון נפש קבוע ולימוד מוסר קבוע, ואותו לימוד קבוע יעזור לו במשך כל השנה להתקדם). כך גם בענייננו, שום חיוק גדול לא ישנה את האדם, גם מאורע גדול שאדם עובר כמו ישועה גדולה או לחילופין טרגדיה גדולה לא משנים לאורך זמן את האדם כי ההרגל משכיח הכל (כמה אנשים זוכרים את ההתלהבות בהתקפת הביפרים ואפי' את תקיפת מתקני הגרעין באיראן).

אצלנו בארגון נוהגים שבכל הזדמנות של התפרצות של תשובה אנו משדלים את האנשים לקבל על עצמם קבלה כל שהיא. הדבר הכי טוב הוא לקבוע חברותא ללימוד שבועי עם אברך, לימוד תורה שבועי מאיר את כל השבוע, וקשר עם אברך רציני מועיל לא פחות. או לקבל על עצמו לבוא לבילי שבת לבית הכנסת. שגם בזה חוץ מהנשמה היתירה שיכולה לרומם את האדם, הקשר עם הקהילה הוא דבר שיכול לגרום אין ספור התעוררויות." עד כאן דבריו.

ראשית, אני מסכים עם תוכן הדברים, ואני כותב כאן תמיד לקבוע חברותא, להזמין לבית הכנסת וגם לסעודות שבת. בסופו של דבר הקשר האישי ולימוד התורה זה הדבר שגורם לשינוי הכי עמוק באישיות, מעדן את הרצונות וגורם להם לעילוי. אך יש כאן אירוע שחשוב לי לחדד. לדעתי האירוע ההיסטורי שאנחנו נמצאים בו לא דומה לשום אירוע היסטורי אחר שהיה בהיסטוריה היהודית באלפיים שנים האחרונות. ואני לא מדבר על המלחמה. אלא על תחיית הקודש. ההתעוררויות שאני נפגש איתם מידי יום, וגם קורא עליהם ברשתות והתקשורת הם לא של אנשים

שדר: תבין! למד! למד! הסבר! הפיץ! הדבק! הזמן! קבע חברותא! פתח שיעור! וגם את!

להצטרפות לקבוצת ווטסאפ
של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-566-5005

גם אתם יכולים להפיץ תורה!
להצטרפות לצעירי ראש יהודי
052-300-3900

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן
למדרשת שושנת אביב בתל אביב.
יעל 053-367-3434

הנני
בית המדרש לשליחות
מבית ראש יהודי

נפתחה ההרשמה לשנת תשפ"ו

15 מפגשים
בפתח תקווה

תוכנית ערב שבועית
ימי רביעי
חשון עד שבט

טובי המרצים,
הנושאים והכלים
בתחום הקירוב

מיועד
לנשים וגברים
בגילאי +19

10 ספרי קומיקס ילדים - ב-485 ₪
כולל משלוח עד הבית
"הגיע הזמן"

להזמנות:
www.roshy.org
052-5665005 | 02-6791122

הצטרפו למאות הבוגרים שכבר שותפים לעשייה!

מאז אלוז, אהוב, אהאון וקרב!
לפרטים נוספים: רעות 052-3003900

מחיר מסובסד לחיילים, סטודנטים ובני ישיבות!

התחלתי שמינית בישיבה ? תיכונית, אפשר לבקש עצה לשנה החדשה?

האמת ניתנת להיאמר, שמעולם לא למדתי בשמינית. בשביעית כבר עברתי לישיבה גבוהה, אז איני בטוח שאני היועץ הנכון... ועם זאת, שמינית היא שנה מאתגרת, מפני שכבר תוך כדי השנה מרגישים את הסיוס יותר ויותר. כך נוצרת לעיתים המתנה לחידוש של קומה חדשה בשנה שאחריה, ובינתיים עלול להיווצר ריק לא קטן.

הכוחות של הגיל הזה כל כך מופלאים, שלתת להם להתמוסס רק מפני שיש בהם ממד של עזרה ללידה בשנה הבאה, זה עלול להיות הפסד מרובה. אדם צריך לחפש את המקום שליבו חפץ, את האזורים שבהם העוצמות שבו מאירות ואת האומץ להוציא את כוחותיו במלאות. יש שנוטים כלפי חסד ויש שמסוגלים לשקוע יותר בתורה, וכל אחד צריך למצוא את הדרך שבה האוויר שבשנה הזו יוכל להקפיץ אותו לעוצמות חדשות ומיוחדות.

חודש אלול כאן, ואני ? מרגישה שאין לי כוח שוב לנסות להיות הגרסה הכי טובה של עצמי...

חוסר הכוח שאת מתארת בא מזה שהתמונה שלך על "הגרסה הכי טובה" מוטעת. משום שחשבון הנפש האמיתי הוא לגלות מי אני באמת, ולתת לנשמה להאיר במקום לסבול ממועקות של זיופים וצרימות.

הבעיה היא שאנו מנסים להגיע לשלמות חיצונית דקדקנית ללא מקום לאור פנימי, וזו לא הדרך הנכונה. ה' רוצה את הלב, והגרסה הנכונה שלנו היא להקשיב לקול האלוקי שבתוכנו, שרוצה לזכות לאור הגדול של המצוות. תשובה אמיתית היא הגרסה הכי טובה והכי אמיתית שלנו, ואין לך תענוג גדול מזה.

אנחנו בית די תורני ? והבן שלי ביקש סמארטפון כמו שיש לכמה חברים, אני לא בטוח אם זה מתאים...

אכן הסמארטפון מביא תועלת, אבל גם הרבה בעיות. הוא זולל זמן, מסיט את האדם לעולם וירטואלי, ויותר מכל מביא תכנים שמשפילים את האדם לטומאה וגסות.

ככל שאפשר לשמור על הילדים יותר שנים בלי זה - כן עדיף, ולעיתים זו משימה ממש לא קלה. אם אין ברירה, צריך סינון איכותי מאוד כדי לפחות להימנע מהתכנים הרעים. ואם אפשר להגביל זמני שימוש, זה יעזור מאוד גם עם שאר הבעיות.

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

את מוכנה לשינוי?

את כבר יודעת שהגיע הזמן לעשות שינוי בחיים שלך לחשב מסלול מחדש

הצעד הבא שלך הוא לימודי אחיות!

הרשמי עכשיו למסלול הסבת אקדמיות לאחיות
בבי"ס לאחיות ע"ש טסלר בבי"ח לניאדו

השמה מיידית בעבודה למתאימות
מלגות למתאימות